

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Ὁγδὼς

Συνδρομὴ ἰτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζονται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἰτησίαι.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

21 Ὀκτωβρίου 1879

Σφραγὶς τοῦ

ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΕΙΟΥ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΑΡΓΟΥΣ

ἐπὶ ἐπαναστάσεως.

[Ἐκ τῆς Συλλογῆς Παύλου Λάμπρου].

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΕΚ ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ¹

Φίλιπτε,

Ἐπειδὴ ἀρέσκεισαι εἰς ὁδοιπορικὰς ἀναμνήσεις, ἐξακολουθῶ τὴν τελευταίαν ἐπιστολήν μου ὅπου τὴν διέκοψα.

Ἀνεχώρησα λοιπὸν ἐκ Βόρμς καὶ κατηυθύνθην εἰς Μαγεντίαν διὰ σιδηροδρόμου· ἀλλὰ τὸ σπουδαῖον, τὸ ἄξιον νὰ σπεύσῃς νὰ τὸ παραδώσῃς εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεὰς διὰ τῆς δημοσιότητός ἐστιν ὅτι ἀνεχώρησα οὐχί, ὡς συνήθως, εἰς τρίτην, ἀλλ' εἰς δευτέραν θέσιν. Τοῦτο δὲ διὰ τρεῖς ἰσχυροὺς λόγους, τὸν πρῶτον γεωγραφικόν, ὅτι ἡ Μαγεντία ἀπέχει τοῦ Βόρμς μόνον μίαν ὥραν, καὶ ἐπομένως τῶν διοδίων ἡ διαφορὰ ἐστὶν οὐχί μεγάλη· τὸν δεύτερον ψυχολογικόν, ὅτι διετηρεῖτο ἀκόμη εἰς τινὰ γωνίαν τῆς διαθέσεώς μου τὸ οὕτως ἀθλιῶς ἐν Βόρμς διαψευσθὲν πριγκηπικόν ὄνειρόν μου, καὶ ἡ τρίτη τάξις μοι ἐφαίνετό πως ἀκόμη κατωτέρα τοῦ φανταστοῦ μου βαθμοῦ· καὶ τὸν τρίτον καθαρῶς ταμιευτικόν, ὅτι ἐν Βόρμς εἶχον κάμει ἀνελπίστους οἰκονομίας, διότι, ὅτε ἀνεχώρουν τῆς πόλεως ἐν ἣ ἐστέφοντο οἱ Αὐτοκράτορες τῆς Γερμανίας, καὶ ἡ ξενοδόχος τοῦ Couvent μοι ἐφῆρε τὸν λογαριασμόν, ἔμεινα, οἶον δήποτε καὶ ἂν ᾔην ἐκεῖνο τὸ καταγώνιον, πλήρης ἐκπλήξεως διὰ τὴν εὐτέλειαν τῆς ἀπαιτήσεως, καὶ ἤθελον νὰ διαμαρτυρηθῶ ὅτι ἀπαιτῶνται, ὅτι ὀφείλω νὰ τετραπλάσια ἀφ' ὅσα ζητοῦμαι, καὶ νὰ πληρώσω κατὰ συνέπειαν. Ἀλλὰ συνήλθον ταχέως, καὶ ἐπροτίμησα πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ σκανδάλου,

1. Ἰδὲ σελ. 593.

νὰ τηρήσω σιγὴν, καὶ τὸ ἐντεῦθεν προκύψαν μοι περίσσευμα νὰ δώσω εἰς μίσθωσιν δευτέρας ἀντὶ τρίτης θέσεως μέχρι Μαγεντίας.

Ἐν τῇ σιδηροδρομικῇ ἀμάξῃ εὐρέθην μετὰ δύο ἀνδρῶν, οἵτινες ὡς ἐκ τῆς ὄψεως καὶ συμπεριφορᾶς αὐτῶν ἐφαίνοντο εἰς ἀνωτέρας στιβάδας τῆς κοινωνίας ἀνήκοντες, ὡς ἦτο καὶ ἐπόμενον, διότι ἐνταῦθα ὀλίγοι ὁδοιποροῦσιν εἰς πρώτην θέσιν, ἐκτὸς ἂν ᾧσιν ἀληθεῖς ἡγεμόνες ἢ τραπεζίται Ἰουδαῖοι. Ὁ πλησίον ἐμοῦ καθήμενος, τοῦ ἄλλου ὁμιλητικώτερος, ἀπέτεινε ταχέως πρὸς ἐμὲ τὸν λόγον, καὶ μετ' ὀλίγον συνδιελεγόμεθα περὶ τῶν τεραστίως ἐν Γερμανίᾳ πολλαπλασιαζομένων σιδηροδρόμων.—«Εἰσὶ μία τῶν πρωτίστων μεριμνῶν, μοι εἶπε, τῆς κυβερνήσεως. Τὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας εἰσὶ σήμερον τὸ μέτρον καὶ οἱ ἀναπόφευκτοι ὄχθοι τοῦ πολιτισμοῦ». Ἐννοήσας δ' ἐκ τῶν σολοικισμῶν καὶ τῆς προφορᾶς μου ὅτι ἤμην ξένος, καὶ προσέτι ὅτι ἤμην Ἕλλην, εἰς δ' ὅμως καὶ αὐτὸς τὸν ὑπεβοήθησα,—«Ἔχετε σιδηροδρόμους εἰς τὴν Ἑλλάδα»; μ' ῥώτησεν.—«Εἰς τὴν Ἑλλάδα σιδηροδρόμους»; ἀπεκρίθην ἀφ' οὗ ἐξηροκατάπια, «ὦ! μάλιστα, ἔχομεν, πῶς ὄχι; ἕνα ἔχομεν ὅστις ἐξ Ἀθηνῶν φέρει εἰς Πειραιᾶ· ἄλλον ὅστις φέρει εἰς Φάληρον. Ἀμα δὲ μᾶς προσαρτηθῶσι Θεσσαλίᾳ καὶ Ἡπείρῳ, θὰ οἰκοδομήσωμεν ἕνα πρὸς τὰ Ἰωάννινα, ἄλλος θὰ χωρήσῃ ἐκεῖθεν μέχρις ἀπέναντι τοῦ ἄκρου τῆς Ἰταλίας· ἄλλος θὰ ἐνώσῃ τὰς Ἀθήνας μετὰ τῆς Λαρίσσης καὶ τὴν Λάρισσαν μετὰ τῆς Θεσσαλονίκης· ἄλλος θὰ διασχίσῃ τὸν Πίνδον»· καὶ δὲν ὑπῆρχε κοιλίας ἐπὶ τοῦ χάρτου δι' ἧς, βαθμὴδὸν ἐνθαβρυνόμενος, δὲν διῆγον ἕνα σιδηροδρόμον. Δὲν φαντάζεσαι πόσον εὐκόλως κατασκευάζονται σιδηροδρόμοι ἐπὶ χάρτου, καὶ πόσον εὐθηνῶς ἀκόμη. Ὁ δὲ τρίτος συνοδοιπόρος, ὅστις ἐκάθητο εἰς τὴν ἀντιπέραν γωνίαν, καὶ ὀλίγον εἶχεν ἀναμιγῇ εἰς τὴν συνδιάλεξιν, εἶπε τότε, ὡς εἰς ἑαυτὸν ὁμιλῶν,—καὶ ἐκ τῆς προφορᾶς ἐνόησα Γάλλον Παρισινόν:—«S'ils n'ont pas des chemins de fer, ils ont en tout cas des chemins à faire». Ἀλλ' ἐπροσποιεῖτο ὅτι δὲν ᾔκουσα, ἢ ὅτι δὲν ἐνόουν τὴν Γαλλικὴν, καὶ τὸ πρόσωπόν μου ἔμεινεν ἀκίνητον ἀπέναντι τοῦ ψυχροῦ του λογοπαίγνιου. Εὐτυχῶς δὲ διέκόπη καὶ ἡ ὁμιλία, διότι, παρὰ τὴν Μαγεντίαν ἤδη,

εἶχον φθάσει εἰς τὴν παραποταμίαν, καὶ τὴν πρόσοχόν μας εἴλκυσε τὸ μεγαλοπρεπὲς ῥεῦμα τοῦ Ῥήνου.

Εἰς Μαγεντιάν ἐβρεχεν, ὥστε σχεδὸν δὲν εἶδον τὴν πόλιν· οὐχ ἦν τὸν ὅμως, μέχρι τῆς στιγμῆς τοῦ ἀπόπλου, ἔσπευσε πρὸς τὴν ἀρχαίαν καὶ ἀνακαινιζομένην μητρόπολιν, ὁδηγούμενος ὑπὸ τῶν μακρόθεν καταφανῶν κωδωνοστασίων αὐτῆς. Ἀλλὰ μάτην ἐπὶ πολὺ ἐζήτησαν νὰ τὴν πλησιάσω, διότι πρόσδορον δὲν εὕρισκον πρὸς αὐτὴν, πανταχόθεν περιτεθωρακισμένην ὑπὸ πενιχρῶν καὶ δυσειδῶν οἰκιῶν. Καὶ πολλαχοῦ παρετήρησα τοῦτο, ὅτι θρησκευτικὰ μνημεῖα τῶν ἀρχαίων αἰώνων, σεβαστὰ καὶ ἄξια παντὸς θαυμασμοῦ, κεῖνται τεθαμμένα ἐντὸς λαβυρίνθου μεταγενεστέρων οἰκοδομῶν καὶ ἀποδεικνύουσιν ὅτι εἶχον ἐπέλθει χρόνοι καθ' οὓς ἐξέλιπε τὸ αἶσθημα τῆς ἐκτιμήσεως τῶν ἀρχιτεκτονικῶν τούτων μεγαλουργημάτων. Μόνον δ' ἐπ' ἐσχάτων ἐνιαχοῦ, ὅταν ἐπαρκῶσιν αἱ τῶν πόλεων πρόσοδοι, μακρύνονται αἱ χυδαῖαι ἐποικοδομαί, καὶ χαράττονται πλατεῖαι περὶ τὰς ἐκκλησίας. Ἀλλὰ τοῦτο εἰς Μαγεντιάν εἰσέτι δὲν ἔγινε, καὶ ἡναγκάσθη, ὡς θέλων νὰ ἐκπολιορκήσω τὸ χωρίον, νὰ περιέλθω περισκοπῶν αὐτὸ ἐξωθεν, καὶ ἀκολουθῶν ὁδοὺς σκολιάς καὶ στενάς, αἵτινες πολλάκις μ' ἐμάκρυνον ἀπ' αὐτοῦ, μέχρις οὗ εὗρον τέλος μίαν ἥτις ἀπέληγεν εἰς πλαγίαν θύραν, τὴν μόνην ἐν χρήσει. Εἰσελθὼν δὲ δι' αὐτῆς, εὗρον ὅτι ἐλειτούργουν, καὶ ὁ ἱερεὺς ὠμίλει ἀπὸ τοῦ ἁμβωνος. Αἱ στιγμαί μου ὅμως ἦσαν μεμετρημέναι, δι' ὃ, φοβηθεὶς μὴ παρασυρθῇ ὑπὸ τῆς εὐγλωττίας του καὶ λησμονηθῇ, ἐπροτίμησα νὰ μὴ προσέξω εἰς τὸν λόγον του, καὶ περιωρίσθην εἰς τὸ νὰ περιεργασθῶ τὰς τοιχογραφίας αἵτινες ἐκόσμουσαν τὰς ἀψίδας ἐκατέρωθεν τοῦ μέσου κήτους, καὶ ἦσαν αὐτόχρημα Βυζαντιναὶ τὸν ῥυθμὸν καὶ αὐταί, ἀλλὰ καταφανέσταται καὶ ἔχουσιν τὰ χρώματα ζωηρά. Ἐμαθον δὲ μετὰ ταῦτα ὅτι, ἀνακαινιζομένης τῆς ἐκκλησίας, ἥτις καὶ αὐτὴ ὡς καὶ ἡ τοῦ Βόρμς ἀποδίδεται εἰς τὸν 13' ἢ 14' αἰῶνα, ἐπιτήδειοι ζωγράφοι ἠκολούθησαν κατ' ἔχονος τὰς ἀρχαίας γραφάς, καὶ ἀπέδωκαν εἰς τὰ σωζόμενα χρώματα πᾶσαν αὐτῶν τὴν ἀνθρωπότητα. Οὕτως ὁ θέλων νὰ γνωρίσῃ τὴν Βυζαντινὴν ἀγιογραφίαν νομίζω ὅτι ἐν ταῖς ἀρχαίαις ἐκκλησίαις τῆς Γερμανίας δύναται μᾶλλον νὰ τὴν σπουδάσῃ ἢ ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὅπου οἱ Τούρκοι καταστρέφουσιν ἢ ἐπιχρίουσιν τὰ ἔργα αὐτῆς. Οὕτω καὶ πέρυσε, μεταβάς ἐπὶ δύο ἡμέρας εἰς τὸν ὁλίγον ὥραν μόνον ἐντεῦθεν ἀπέχοντα Βρόκεν, τὸ ὅρος τῶν δαμονικῶν φαντασμάτων τοῦ Φάουστ, εἰς τὴν πόλιν Γοσλάρ εἶδον πανάρχαιον μοναστήριον, εἰς οὗ τοὺς τοίχους ἐσωτερικῶς, πεσόντος ἐσχάτως κατὰ τόπους τοῦ κονιάματος, ἀνεφάνησαν ζωγραφίαι γνησιωτάτως Βυ-

ζαντιναί, ὀφειλόμεναι εἰς τὴν ἐκ Βυζαντίου προελθοῦσαν καὶ τὸ μοναστήριον ἰδρύσασαν ἡγεμονίδα Θεοφανῶ, ἥτις ἐνυμφεύθη τῆς Γερμανίας τὸν Αὐτοκράτορα.

Εἰς τὴν παραποταμίαν ὅπου κατήλθον ἔλυσεν ἡδὴ τὰ πρυμνήσια ὁ «Αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας», ὡς ἐκαλεῖτο τὸ πλοῖόν μου. Ἦτο δὲ μέγα καὶ πολυτελές, ὡς περίπου περιγράφονται αἱ θαλαμηγοὶ τοῦ Ἱέρωνος καὶ τοῦ Πτολεμαίου. Εἰς αὐτὸ δ' ἐτάχθη ἴσως πρὸς τοὺς δωδεκάκις δώδεκα λοιποὺς ἐπιβάτας του, διότι ὅλοι εἴμεθα ἐπίσης ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ἡ δὲ διαφορὰ εἰς τοῦτο συνίστατο, ὅτι οἱ μὲν πλείονα καταβάλλοντες ἐδικαιοῦντο νὰ παρακαθήσων εἰς τὸ μεγαλοπρεπὲς γεῦμα τὸ παρασκευαζόμενον ἐν τοῖς κοίλοις τοῦ πλοίου, οἱ δὲ λοιποὶ ἔμενον εἰς τὸ κατὰστρωμα νὰ θαυμάζωσι τὴν φύσιν, ὑπ' αἰσθημάτων τρεφόμενοι. Περιττὸν νὰ σοὶ εἰπῶ μετὰ τῶν τῶν ἡμῶν γνωρίζεις τὴν καλλαισθησίαν μου. Ἄλλως τε ἐν Βόρμς μοι εἶχεν ἐπιτραπῇ, δι' ὅσα ἐκεῖ ἐπλήρωσα, νὰ παραλάβω εἰς τὸν κόλπον μου τὰ περισσεύματα τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ λοιποῦ μου προγεύματος. Τέλος, οὕτω δὲν φρονεῖς; καλὸν γεῦμα εὕρισκε τις πανταχοῦ καὶ πάντοτε (ὅταν ἔχη χρήματα), τὴν θῆαν ὅμως τοῦ Ῥήνου δὲν τὴν εὕρισκε.

Εἶναι δὲ ὁ Ῥήνος... Ναί; Περιμένεις περιγραφὴν; Ἴδε Βέδεκερ, σελίδα... δὲν ἤξεύρω ποῖαν. Ἐχει, ἤξεύρεις, τέσσαρας δραχμάς καὶ δὲν τὸν ἡγόρασα. Ἀλλὰ δὲν ἤθελον τοῦτο νὰ εἰπῶ. Ὁ Ῥήνος εἶναι ἡ ἐπὶ γῆς ῥευστὴ τῶν εὐδαιμόνων ὁδός. Διὰ νὰ μ' ἐννοήσης, ἐλθὲ καὶ ἐδὲ τον. Ἀξίζει τὸν κόπον. Ἀλλ' ὅχι, σὲ συμβουλεύω μᾶλλον μὴ ἔρχεσαι πρὶν ἀνατεῖλῃ καὶ διὰ σὲ ἡ σελήνη τοῦ μέλιτος, μὴ σοὶ συμβῇ ὅ,τι ἐκινδύνευσε νὰ συμβῇ εἰς ἐμέ. Ὑπελόγισα ἀνωτέρω εἰς δώδεκα δωδεκάδας, νομίζω, τοὺς συνεπιβάτας μου. Ἐξ αὐτῶν φαντάσθητι ὅτι αἱ ἐξ δωδεκάδες ἦσαν νέοι νεόνυμφοι, καὶ αἱ ἄλλαι ἐξ αἱ νύμφαι αὐτῶν. Ὡς δ' ἔμαθον ἐρευνήσας, τοῦτο ἐτησίως συμβαίνει, ὅτι κατὰ ταύτην τὴν ὥραν τοῦ χρόνου, τὴν θερμότεραν διὰ τὴν ποταμοπλοῖαν, ὁλόκληρα πληρώματα νέων ζευγῶν διαπλέουσι τὸν Ῥήνον, καταρχόμενα ἀπ' αὐτοῦ τῆς τοῦ βίου ὁδοιπορίας.

Καὶ κατ' ἀρχάς μὲν τοῦτο μοι ἐφάνη οὐχὶ δυσάρεστον, διότι αἱ ἐβδομήκοντα δύο ἐκείναι τοῦ ὕμεναιου νεοσύλλεκτοι ἦσαν ὅλοι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦν τὸν εὐεϊδεῖς, αἱ μὲν ἔχουσιν τὴν ὠραιότητα τοῦ διαβόλου, αἱ μὲν ἔχουσιν τὴν πολυτέλειαν, ὅταν θέλῃ, κατορθοῖ ὁ πειρασμὸς ν' ἀμφισβητῇ νικηφόρος τὸ μῆλον, αἱ δὲ εἶχον κόμας ἀντανakλώσας πᾶσας τοῦ χρυσοῦ τὰς ἀποχρώσεις, ἄλλαι χεῖλη ῥόδινα ἢ κοράλλινα, ἄλλαι ὀφθαλμοὺς ἀμιλλωμένους πρὸς τὸ χρῶμα τοῦ οὐρανοῦ. Πλὴν τί τὸ ὄφελος; Τῶν ὀφθαλμῶν πάντων τούτων τὰ βλέμματα ἐστρέφοντο

μόνον—πρὸς τὰς καλλονὰς τοῦ Ῥήνου, θὰ εἰπῆς—Βεβαίως, καὶ τοῦτο, δὲν λέγω· ἀλλὰ πρὸ πάντων καὶ κυρίως ἐστρέφοντο πρὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν νυμφῶν, καὶ πάντα τὰ χεῖλη ἐκείνα ἠνοίγοντο μόνον εἰς ψιθυρισμούς, ἐξ ὧν ἐγὼ οὐδὲν ἤκουον, οὐδὲ συμφέρον εἶχον ν' ἀκούσω. Ὡς τε ἔμενον μεμονωμένους ἐν μέσῳ τοῦ εὐδαίμονος ὁμίλου ἐκείνου, καὶ ἄφωνος ὡς οἱ ἰχθύες τοῦ Ῥήνου. Ἄν δ' ὀφθαλμοὺς ἐκ τῶν κυανῶν ἐκείνων, μεταστρεφόμενος ἀπὸ πυργοστεφούς λόφου εἰς χλοερὸν ἀκρωτήριον, συνέπιπτε ν' ἀπαντήσῃ τὸν ἐδικόν μου, καὶ νὰ ἐμμεῖνῃ ἐπὶ μίαν στιγμὴν διὰ τὸ ξενοφανὲς τῆς ἐμῆς ὄψεως, ἢ ἂν δύο χεῖλη ἐκ τῶν ὁδοχρόων διεστέλλοντο εἰς ἀτελὲς μειδιάμα διὰ τινὰ γελοῖον βαρβαρισμὸν ὃν ἀπέτεινον πρὸς τὸν ὑπέρτερον, ἀμέσως ἔβλεπον ἀγριαίνον καὶ ἀνησύχως τοξευόμενον τοῦ ὑπόπτου συζύγου τὸ βλέμμα· διότι φαίνεται ὅτι ἡ θύελλα τῆς ζηλοτυπίας πνέει πρὸ πάντων σφοδρὰ κατὰ τὰ πρῶτα τέταρτα τῆς σελήνης τοῦ μέλιτος, πρὶν ἡ συζυγικὴ πίστις διέλθῃ διὰ τῶν δοκιμασιῶν τῶν τοῦ βίου περιπετειῶν.

Βαρυνθεὶς τέλος νὰ βλέπω ἑμαυτὸν τὸ ἀντικείμενον ἢ παγετώδους ἀδιαφορίας ἐν τῇ πυρῶδει ἀτμοσφαίρᾳ ἐκείνῃ, ἢ ἀδικωτάτων ὑπονοίων, καὶ ν' ἀκούω ἐβδμηκονταδύο ζεύγη περὶ στέρων μονοτόνως λαρυζόντα πέριξ μου, ἀπεστράφη ἀπ' αὐτῶν, ἐστήριξα τὸν ἀγκῶνά μου εἰς τὸ χεῖλος τοῦ πλοίου καὶ τὴν κεφαλὴν εἰς τὴν χεῖρά μου, καὶ διὰ τῆς ἄλλης λαβῶν ἐκ τοῦ κόλπου μου τὸν Στράβωνα ὅστις μὲ συνώδευσεν, ἐβυθίσθην εἰς αὐτοῦ τὴν ἀνάγνωσιν, ζητῶν νὰ ἰδῶ εἴ τι λέγει περὶ Γερμανίας.

Ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀναγνώσκων παρετήρησα ὅτι νέος τις, ἐκ τοῦ πληρώματος τῶν νυμφῶν βεβαίως καὶ οὗτος, ἀλλὰ δι' ὃν ἴσως ἡ σελήνη τοῦ μέλιτος ἦτο περὶ τὴν δύσιν τῆς, ἀποσπῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπὸ τῶν συνήθων πολιτικῶν τῶν ἀστέρων, τοὺς ἐστρεφε συνεχῶς καὶ λαθραίως πρὸς τὸ βιβλίον μου, καὶ μετὰ ταῦτα μὲ ἠτένιζε μετὰ τινος ἐνδιαφέροντος, ὡς μοι ἐφαίνετο. Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ὅστις θὰ ἡσθάνετο τι ἐνδιαφέρον πρὸς ἐμέ εἰς τὸ βιβλίον ἐγωῖσμού μου μείον ἐκεῖνο τοῦ ἔρωτος! Τέλος δὲ, τὸ μᾶλλον ἀνέλπιστον, καὶ μοι ἀπέτεινε τὸν λόγον μετὰ φωνῆς ἡπίας, ἐρωτήσας με ἂν εἶμαι φιλόλογος (ἢ φιλόλογος);

— Δὲν ἔχω τὴν τιμὴν ταύτην, τῷ ἀπῆντησα μειδιῶν.

— Ἀλλ' ἀναγινώσκετε Ἑλληνικά!

— Διὰ λόγον ἀπλούστερον, εἶπον· διότι εἶμαι Ἑλλην.

— Ἑλλην, ἀνέκραξεν ὡς ἐνθουσιῶν. Ἑλλην!

— Καὶ μοι ἔδωκε τὴν χεῖρα.—Βέρθα, προσέθηκεν· ὁ κύριος εἶναι Ἑλλην!

Τότε ἤγειρε πρὸς ἐμέ ἡ Βέρθα τοὺς ὀφθαλμοὺς, —τι ὀφθαλμοὺς!—καὶ μ' ἐδεξίωθη δι' ἐ-

νὸς μειδιάματος, καταστήσαντός με διπλάσιως εὐτυχῇ καὶ ὑπερήφανον ὅτι εἶμαι Ἑλλην. Καὶ συνδιάλεξις ἤρχισεν, ἐξ ἧς ἐκείνοι μὲν ἔμαθον ὅτι ἐγὼ μόνος ὑπετραύλιζον τὰ Γερμανικά, ὅπερ ἠύξησε ταχέως τὴν οἰκειότητα, διότι μ' ἐδίδασκον καὶ μὲ διώρθουν, ἐγὼ δὲ, ὅτι ἡ νύμφη τῆς θυγάτηρ καθηγητοῦ, ὁ δὲ νέος σύζυγός της διδάκτωρ τῆς φιλολογίας, δρέψας σχεδὸν συγχρόνως τὸν στέφανον τῶν Μουσῶν καὶ τὸν τοῦ ὕμεναιου.

Ὁ Στράβων μου παρέσχε τὴν πλείστην ἀφορμὴν τῶν συνδιαλέξεων. Ἡ κυρία Βέρθα λαβούσα καὶ φυλλολογήσασα αὐτόν,

— Σοφὴ ἡ γλῶσσά σας, εἶπεν, ἀλλὰ τὰ γράμματα τῆς πολὺ σκολιᾶ. Δὲν ὁμοιάζουν καμμιᾶς γλώσσης τοῦ κόσμου. Τινῶν εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν ἤξεύρω ἄκρας καὶ μέσας· τῆς ἐδικῆς σας οὕτε λέξιν, οὕτε θὰ ἤμην ἱκανὴ νὰ μάθω ποτέ.

— Πρόληψις, Κυρία, τῇ ἀπεκρίθην. Πρῶτον περὶ σκολιῶν γραμμάτων ὕμεις, Γερμανίς, δὲν ἔχετε δικαίωμα νὰ ὁμιλήτε.—Καὶ τῇ ἐδείξα ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν κεφαλαίων τῇ εἶναι γνωστά, ὅπερ εἶδε μετ' ἀπορίας καὶ μετὰ χαρᾶς, καὶ ἤρχισε ν' ἀποπειράται ν' ἀναγινώσκῃ.

— Ἐπειτα, προσέθηκα, μὲ ἀπατάτε λέγουσα ὅτι οὕτε λέξιν τῆς γλώσσης μου ἤξεύρετε.

— Ἀλλὰ σὰς βεβαίως...

— Καὶ ἐγὼ περὶ τοῦ ἐναντίου, ὅτι αἱ γνώσεις σας τῆς Ἑλληνικῆς συμποσοῦνται οὐχὶ εἰς ἑκατοντάδας ἀλλ' εἰς χιλιάδας λέξεων.

— Περιέργον θὰ ἦτον ἂν ἤξευρον τὴν ἑλληνικὴν ἐν ἀγνοίᾳ μου, ὡς ὁ Πουρσονιᾶς ὠμίλει ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ πεζοῦ λόγον, εἶπε γελοῖα (ἐγέλα δὲ χαριέστατα). Σὰς παρακαλῶ νὰ μοι τὸ ἀποδείξητε.

— Προθύμως. ἤξεύρετε τὴν λέξιν καλλιγραφία;

— Πῶς; εἶναι λέξις Ἑλληνική;

— Καὶ ἰδοὺ, οὐ μόνον γνωρίζετε τί ἐστὶ καλλιγραφία, ἀλλὰ καὶ τί ἐστὶ γράφω, καὶ τί ἐστὶ καλῇ, δηλαδὴ ὠραία. (Τοῦτο, πέπεισμαι, πρὸ πολλοῦ τὸ ἤξευρες. Τίς γυνὴ δὲν ἔχει καθρέπτην εἰς τὴν οἰκίαν της;).

Καὶ μοι ἐφάνη ὅτι πρὸς ταῦτα ἠρυθρίασεν ἡ κυρία Βέρθα. Ἀλλ' ἴσως ἦτο μόνον ἀποτέλεσμα τοῦ ἡλίου· διότι ἡ κατὰστασις τῆς ἀτμοσφαιρᾶς τοῦ ἡλίου δι' ὅσον τὸν ἡμέραν ἐκείνην. Αἶφνης ἐπῆρχετο βροχὴ ραγδαία μετ' ὁμίλης καὶ ἀπέκρυπτε τὰ πάντα πέριξ ἡμᾶς· ἐκάμπτομεν ἐν ἀκρωτήριον, ῥίπτις ἀνέμου διεσκόρπιζε τοὺς ἀτμούς, καὶ ὁ ἥλιος ἐροῦρὸς διεγέλα ἐπὶ τῶν χαριεστάτων τοποθεσιῶν, αἵτινες ἀνεφάνοντο ὡς θεατρικαὶ σκηνογραφίαι, ἐφ' ὧν αἰρεται ἡ αὐλαία, ὡς ὠραίας πρόσωπον ἀφ' οὗ ὁ ζέφυρος μακρύνει τὸ κάλυμμα. Ἀλλ' ἐγὼ, εἰς μόνον τὴν συνηγορίαν ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἀφῆκα,

— Έχουμε λοιπόν τρεις, τῇ εἶπον. Τώρα, δὲν θὰ μοὶ εἰπῆτε βεβαίως ὅτι δὲν ἤξεύρετε τί ἐστὶ φιλολόγος (καὶ λέγων, ἀπέβλεπον πρὸς τὸν σύζυγόν της). Ἰδοὺ λοιπόν ἤξεύρετε τί ἐστὶ λόγος, καὶ τί ἐστὶ φιλό (καὶ πόσον ἤξιζε νὰ τὸ ἤξεύρη!). Ἐν μόνον πρέπει νὰ σᾶς διδάξω, ὅτι παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐδήλου τὴν αἰτίαν, παρ' ἡμῶν δὲ τὸ ἀποτέλεσμα. Εὐκόλον μοὶ εἶναι, οὕτω προχωρῶν, νὰ σᾶς ἀποδείξω ὅτι ἐκ μετριοφροσύνης μόνον ἀρνείσθε ὅτι ἤξεύρετε τὴν Ἑλληνικὴν.

Ἡ κυρία Βέρθα μὲ πυχάριστος ἐν τῇ ἀνεκάλυψα γνώσεις ἃς δὲν συνίδεν ἑαυτῇ, καὶ τῇ ἀπέδωκα ἀρετὴν, ἣν κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ἐφρόνει ὅτι δὲν ἐδικαιοῦτο ν' ἀντιποιηθῇ. Διεκόπη ὅμως ἡ ἀκαδημαϊκὴ ἡμῶν συνδιάλεξις ὑπὸ τοῦ κώδωνος ὅστις μᾶς ἐκάλει εἰς γεῦμα.

— Ἐλπίζομεν ὅτι θὰ σᾶς ἔχωμεν γείτονα εἰς τὴν τράπεζαν, μοὶ εἶπεν ὁ ἀγαθὸς διδάκτωρ. Ἀλλ' ἐξηγήσας ὅτι συνέπεσε κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν νὰ μὴ ἔχω ὄρεξιν, ὅτι ὁ ἱατρὸς μοὶ διέταξε νὰ μὴ τρώγω, — δηλαδὴ ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἡμέρας, ἐπρόσθεσα, ἰδὼν ποῖαν ἐκπληξὴν προῦκάλεσεν ἡ ἀνόητος πρόφασίς μου, τοὺς ἀφῆκα νὰ καταβῶσιν εἰς τὸ μέγα ἐστιατόριον, καὶ ἔμεινα εἰς τὸ κατάστρωμα, βόσκων ἀπλήστως τοὺς ὀφθαλμούς εἰς τὰς δύο ὄχθας καὶ τ' ἀμίμητα κάλλη αὐτῶν. Ὡς ἐν πανοράματι παρήρχοντο ἐμπρὸς μου ὁ εὐθυτενὴς βράχος, ὁ καθέτως αἰρόμενος εἰς μέγα ὕψος ἀπὸ τοῦ πυθμένος τοῦ ποταμοῦ καὶ φέρον στέφανον ἐρειπίων, διατρυπώμενος δ' εἰς τοὺς πρόποδας ὑπὸ τῆς ὁδοῦ, ἥτις δὲν ἔχει πῶς ἄλλως νὰ τὸν παρέλθῃ; ἔπειτα ὁ μαλακῶς καμπτόμενος σύδενδρος λόφος, ὃν κοσμοῦσι φαιδραὶ ἀγροικίαι· κατόπιν ἡ βαθύσκιος κοιλάς ἣν διαρρέει διαυγὲς ὑδάτιον, καὶ εἰς τῆς τὰ ἄλση περιμένεις νὰ ἰδῇς τοὺς βουκόλους τοῦ Θεοκρίτου· μετ' αὐτὴν . . . Οὐαί! Βλέπω ὅτι τὸ ὕψος μου λαμβάνει χροιάν εἰδυλικήν. Τότε θὰ μ' ἐπιτρέψῃς, φίλτατε, νὰ τὸ ἐπιφυλάξω διὰ τὸν προσεχῆ ποιητικὸν διαγωνισμόν, διότι σὲ βλέπω ἤδη περιλειχόμενον, καὶ ἐτοιμαζόμενον νὰ ποιήσῃς ἤξεύρομεν τίνα χρῆσιν αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο . . . «ἡ συνέχεια εἰς τὸ προσεχές», ὡς ἤθελες εἰπεῖν ἂν σοὶ παρείχον καὶ τὴν ἐλαχίστην ἀφορμὴν εἰς τὰς δημοσιευτικὰς σου ὁρέξεις.

Ἐν Βερολίνῳ, τῇ 20 Σεπτεμβρίου 1879

Η ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ

[Μυθιστορία Ἰουλίου Σανδῶ, βραβευθεῖσα παρὰ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας].

Συνέχεια ἰδὲ σελ. 641.

II

Τὴν ἐπαύριον ὁ Μαυρίκιος, μετ' ὀλίγων ὥρων πυρετώδη ὕπνον, ἠγέρθη αἰσχυρόμενος ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ ἀδυναμίᾳ καὶ ἀγανακτῶν κατὰ τῆς Μαγδαληνῆς. Τί ἔμελεν αὐτῷ ἐπὶ τέλους ἡ τύχη

τῆς ἐξαδέλφης του; Τί ὀφείλεν ἐν συνειδήσει εἰς τὴν κόρην; Τίνι δικαιώματι ἐπεβάλλετο αὐτῷ; ἔπαιεν ἄρα γε αὐτὸς διότι ἀπώλεσε τὴν δίκην της; Πῶς δέ; ἐπειδὴ ἡ θεία του, ἣν οὐδὲ κἂν ἐγνώριζεν, ἐφαντάσθη ν' ἀποθάνῃ καὶ νὰ πέμψῃ εἰς Γαλλίαν τὴν θυγατέρα της, ἐπειδὴ μικρὰ Γερμανίς, ἥς μόλις ὑπόπτειε τὴν ὑπαρξίν, ἔκρουσεν ἐσπέραν τινὰ τὴν θύραν τοῦ Βαλτραβέρ, ἥτο ἄρα γε ἡναγκασμένος ν' ἀναλάβῃ τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ κηδεμόνος, καὶ ἦν στιγμὴν ἐμελέτα νὰ καταφύγῃ εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Θανάτου! Πότε οἱ ἐξαδελφοὶ ἔχουσιν ἐντολὴν νὰ συνοδεύωσι διὰ τοῦ βίου τὰς ἐξαδέλφας των; Ἄλλως τε καὶ ἡ Μαγδαληνὴ δὲν ἦτο πλέον παιδίον, ἥτο εἰκοσιδύο ἢ εἰκοσιτριῶν ἐτῶν, εἰς δὲ τὴν ἡλικίαν ταύτην αἱ ὀρφαναὶ παύουσι κινεῖσθαι τὸ ἐνδιαφέρον, αὕτη δὲ βεβαίως ἐποίει κατὰ χροῖαν τοῦ πλεονεκτήματος τοῦ μὴ ἔχειν οἰκογένειαν. Τί δὲ ἡδύνατο ὑπὲρ αὐτῆς; Χρήματα δὲν εἶχε, οὐδ' αὐτὰ τῆς κατοικίας του τὰ ἐπιπλα τῷ ἀνῆκον ἦδη, καθὼς ἐκπροσωποῦντα τὰ ὀφειλόμενα ἐνοίκια. Εἶχεν ἀποφασίσει καὶ ἤθελε ν' αὐτοκτονήσῃ, πᾶσα δὲ ἄλλη ἀπόφασις, ἐν αἷς εὐρίσκετο περιστάσεις, ἤθελε φέρεῖ αὐτὸν εἰς ἄκραν ἀμηχανίαν. Νὰ ἐργασθῇ! Εὐκόλον εἶπεῖν! Ἀλλ' ἀφοῦ τις ἄπαξ ῥιζοβολήσῃ ἐν τῇ διαφθορᾷ καὶ τῇ ἀργίᾳ, δὲν μεταφυτεύεται οὐδ' ἐγκλιματίζεται εὐκόλως ἐν ταῖς χώραις τῆς τάξεως καὶ τῆς ἐργασίας. Τέλος, ὁ Μαυρίκιος ἐγνώριζε καὶ ἐξετίμα ἑαυτὸν μετ' αὐστηρᾶς ἀμεροληψίας, οὔτε τὴν ἐγκράτειαν δὲ τοῦ Σκηπίνωνος ἀντεποιεῖτο οὔτε τοῦ Ἰωσήφ τὴν ἀρετήν· καίτοι δὲ ἡ ἐξαδέλφη του δὲν τῷ ἐφαίνετο εὐειδὴς οὐδὲ ποθητὴ, καίτοι ἡ γλυκεῖα αὐτῆς μορφή οὐδέποτε συνεκίνησε τὰς διεφθαρμένας αἰσθήσεις του, ἐγνώριζεν ἑαυτόν, εἶχε βολιδοσκοπήσει τὴν καρδίαν του καὶ ἐγίνωσκεν ὁποῖον εἶχον καταθέσει ἐν αὐτῇ βόρβορον τὰ παρελθόντα ὀκτῶ ἐτη. Ἀπροσδόκητός τις σύγκρουσις ἡδύνατο νὰ συνταράξῃ καὶ νὰ φέρῃ αὐτὸν εἰς φῶς.

Τοιαῦτα ἐσκέπτετο μετ' ἀγανακτήσεως καὶ ταραχῆς μεγίστης, ἐτοιμος ὢν νὰ παραβῇ τὰ μετὰ τῶσαυτης ἀπερισκεψίας τὴν προτεραιάν συμφωνηθέντα, ὅτε εἶδε τὴν ἐξαδέλφην του εἰσερχομένην μετὰ τῆς Ὁρσολας. Ἡ Μαγδαληνὴ ἦτο ἀπλούστατα ἐνδεδυμένη, ὁ δὲ Μαυρίκιος συνειθίσας εἰς τὰς πολυτελεῖς γυναικείας στολάς, εὗρεν ὅτι ἡ ἐξαδέλφη του ὁμοιάζεν ἐργάτιδα. Σπάνιον εἶναι ὁ ἀπωλέσας τὸ αἶσθημα τῆς ἀρετῆς νὰ μὴ συναπολέσῃ καὶ τὸ τοῦ ἀληθοῦς καλοῦ, καθότι τὰ δύο ταῦτα αἰσθήματα εἶναι στενῶς συνδεδεμένα. Ἡ Ὁρσολα ἔφερε τὴν ἐνδυμασίαν τοῦ τόπου της, εἶχε δ' ἐνδυθῇ ὅσον οἶόν τε λαμπρότερον, ὅπως εὐχαριστήσῃ τὸν Μαυρίκιον, ὅστις βλέπων αὐτὴν οὕτω περιέργως κεκαλλωπισμένην, ἔμεινεν ἐμβρόντητος.

Μόλις εἰσελθοῦσα ἡ Μαγδαληνὴ, ὥσπερ μαντεύουσα τοὺς διαταγμούς τοῦ ἐξαδέλφου της, ἐκάθησε παρ' αὐτῷ, καὶ πρὶν ἢ λάβῃ καιρὸν ν' ἀνακαλέσῃ ἣν εἶχε δώσει ὑπόσχεσιν, τῷ ἐξήγησε πῶς ἐσκέπτετο νὰ τακτοποιήσῃ τὰ τοῦ βίου των. Ἦθελον εὖρεῖ κατὰ πρῶτον ἐν ἡσυχῇ τινὶ συνοικίᾳ δύο οἰκήματα ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ, τὸ μὲν διὰ τὸν Μαυρίκιον, τὸ δὲ δι' ἑαυτὴν καὶ τὴν Ὁρσολαν, ἤθελον δ' ἐγκαταστήναι ἐν αὐτοῖς ἀπλῶς, ὡς ἡρμύζοντες εἰς τὴν ταπεινὴν αὐτῶν θέσιν. Ἡ Μαγδαληνὴ εἶχε σώσει ἐκ τοῦ ναυαγίου της ἀδάμαντάς τινας, δῶρα τῆς μαρκεσιᾶς, ὧν τὸ τίμημα ἤθελον ἐξαρκέσει εἰς τὰς δαπάνας τῆς ἀποκαταστάσεώς των καὶ εἰς τὰς πρώτας αὐτῶν ἀνάγκας, ὑπὸ στιβαρᾶς δὲ χειρὸς ὀδηγουμένη καὶ ὑπὸ καρδίας πιστῆς προστατευομένη, ἡ Μαγδαληνὴ ἤθελον εὐκόλως πορισθῇ τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Ἐκέντα ὠραιότατα καὶ κατεσκευάζε διὰ τῆς βελόνης ἐκ χρυσοῦ καὶ μετὰ τῆς χειροτεχνήματα θαυμάσια κατὰ τὴν λεπτότητα καὶ τὴν κομψότητα. Ἐξωγράφει ἐπὶ ξύλου ἄνθη καὶ πτηνὰ ἔχοντα τὴν λαμπρότητα τῶν χρωμάτων τῶν πτηνῶν καὶ τῶν ἀνθέων τοῦ τροπικοῦ. Ἠδύνατο προσέτι νὰ δώσῃ μαθήματα ὀργανικῆς καὶ φωνητικῆς μουσικῆς. Τέλος, χάρις εἰς τὴν κυρίαν de Fresnes, ἐξεῖχεν ἐν τῇ μικρογραφίᾳ. Ἔτε δὲ ἐκ σεβασμοῦ πρὸς τὴν μνήμην τῆς μαρκεσιᾶς, εἶτε διότι ὄντως ἠυδοκίμει εἰς τὸ εἶδος τοῦτο, πρὸς τὴν μικρογραφίαν ἔστρεψε πρὸ πάντων τὰς ἐλπίδας της. Ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης, δὲν ἐστρεφετο ἰκανότητος, εἶχε δὲ πρὸς τούτοις τὸ θάρρος ἐκεῖνο τὸ πᾶν πρόσκομμα παραβλέπον, τὴν αὐθόρμητον δραστηριότητα τὴν πάντα κόπον ἀνακουφίζουσαν, τὴν φαιδρότητα τὴν παρὰ τῇ ἐργαζομένῃ θελήσει γελῶσαν καὶ ἄδουσαν. Εἶχε λοιπὸν σχεδὸν ἀποφασισθῇ ὅτι ἡ Μαγδαληνὴ ἤθελον ἐπιδοθῇ εἰς τὴν μικρογραφίαν, μετὰ παιδικῆς δὲ χαρᾶς ἡτοιμάζετο νὰ ζήσῃ ἐν Παρισίοις, ὡς εἶχε ζήσει ἄλλοτε ἡ μαρκεσιᾶ ἐν Νυρεμβέργῃ. Τὸ τοιοῦτον εἶχεν ἀνέκαθεν ἐπιθυμήσει, δυνάμεθα δὲ νὰ βεβαιώσωμεν ὅτι κατὰ τοῦτο ἡ ἀπώλεια τῆς περιουσίας της δὲν τῇ ἀπῆρσεκεν ἐντελῶς. Ὁ Μαυρίκιος ἐν τούτοις ἤθελον εἶναι ἐλεύθερος νὰ ζῇ κατ' ἀρέσκειαν· οὐδὲν ἄλλο ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ ἢ νὰ τὴν ὑποστηρίξῃ καὶ νὰ διευθύνῃ τὰ πρῶτα αὐτῆς βήματα ἐν τῷ κόσμῳ καὶ ἐν τῷ σταδίῳ εἰς δ' εἰσῆρχετο. Μετὰ παρέλευσιν δύο ἐτῶν ἤθελον ἀνακτήσῃ τὴν ἀνεξαρτησίαν του κατὰ τὰ συμπεφωνημένα, καὶ γίνοιτο κύριος τῆς τύχης του, ἀλλὰ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἡ Μαγδαληνὴ εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ στηρίζηται ἐπ' αὐτοῦ ὡς ἐπ' ἀδελφοῦ· ὅπως δ' ἀποφύγῃ τὰς καθοδύλους παρεξηγήσεις καὶ ὅπως δώσῃ περισσότερον κύρος καὶ βαρύτητα εἰς τὴν κηδεμονίαν του, ἤθελε πράγματι παρουσιασθῇ εἰς τὸ κοινὸν ὡς ἀδελφός της. Ταῦτα πάντα ἐρρέθησαν μετὰ

τασοῦτου ὁστροῦ, ὥστε ὁ Μαυρίκιος οὐδὲ λέξιν ἠδυνήθη ν' ἀντεῖπῃ, μετὰ τῶσαυτης δὲ χάριτος καὶ εὐθυμίας, ὥστε ἐκὼν ἄκων ἐμειδία. Ἀφοῦ ὅμως ἔπαυσε λέγουσα ἡ κόρη, ἔσεισε τὴν κεφαλὴν ὡς οὐδόλως καταπεισθεῖς, ἀλλ' ἐκείνη ἐγειρομένη πάραυτα καὶ λαμβάνουσα αὐτὸν τοῦ βραχίονος, εἶπε·

— Ἀπὸ τῆς σήμερον, ἐξαδέλφε, ἀρχεταί ἡ ἀδελφότης μας. Ἐνθυμοῦ ὅτι ὁ πατήρ σου μ' ἐκάλει θυγατέρα καὶ ὅτι ἤμην ἡ ἀγαπητὴ του θυγάτηρ. Ἡ ἡμέρα εἶναι λαμπρά, ἃς ὀφελήθωμεν τῆς περιστάσεως ταύτης ὅπως εὐρωμεν τὰ ἀναγκαζοῦντα δύο οἰκήματα. Ἐχεις τὴν ἐκλογὴν τῆς συνοικίας, βεβαίως δὲ αἰσθάνεσαι τὴν ἀνάγκην ν' ἀφήσῃς ὅσον τάχιστα τὴν κατοικίαν ταύτην, ἥς ἡ πολυτέλεια ὑβρίζει τὴν παρούσαν πενίαν σου. Σπεῦσον νὰ ἐξέλθῃς αὐτῆς, προσπάθησον δὲ, προσέθηκε φαιδρῶς, ν' ἀφήσῃς ἐν αὐτῇ τὴν σκυθρωπότητα καὶ τὴν βαρυθυμίαν, αἱ δὲ ποῖαι δὲν ἀρμόζουσιν εἰς τὴν ἡλικίαν σου καὶ οὔτε σοὶ πρέπεισι διόλου, σὲ τὸ προλέγω.

— Βέβαια, βέβαια, ἀφέντη, εἶπε τότε καὶ ἡ Ὁρσολα, πρέπει νὰ γελάς, νὰ παίζῃς, νὰ διασκεδάζῃς. Δὲν ἐγέρασες δὲ ἀκόμη, εἶσαι μόνον εἰκοσιεννέα ἐτῶν. Θὰ ἰδῇς τί καλὰ θὰ περάσωμεν οἱ τρεῖς μαζί καὶ πῶς θὰ σᾶς νουιάζωμαι καὶ τοὺς δύο. Μὰ τὸν θεόν, δὲν ἐχάθηκεν ὁ κόσμος. Εἴσθε νέοι, ἔχετε ὑγίαν καὶ ἔχεις καὶ τὴν Ὁρσολαν διὰ νὰ σὲ κάμνῃ μαῦρο ψωμί καὶ πλακούντια καθὼς εἰς τὸ Βαλτραβέρ.

Ἐν τούτοις ὁ Μαυρίκιος ὀδηγούμενος ὑπὸ τῆς Μαγδαληνῆς, ἐφαίνετο ὡς κατάδικος πορευόμενος εἰς τὴν ἀγχόνην, ἐξερχόμενος δὲ τῆς θύρας, εἶδε τὴν Ὁρσολαν, ἥτις ἡτοιμάζετο νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ.

— Τί καὶ σὺ μαζί μας ἔρχεσαι! ἀνέκραξεν ἀποτόμως, παρατηρῶν αὐτὴν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν.

— Ἀν' ἔρχωμαι μαζί σας! ἀπήντησεν ἡ Ὁρσολα ἑκαμβός. Καὶ πῶς, ἀφέντη, ἐνόμισες ὅτι ἔβαλα τὰ κυριακάτικά μου διὰ νὰ καθήσω μέσα καὶ νὰ χάφτω μυίγαις!

— Καὶ δὲν ἤξεύρεις, εἶπεν ὁ Μαυρίκιος μεθ' ὑποκώφου ὀργῆς, δὲν καταλαμβάνεις ὅτι θὰ σὲ κυττάζουν εἰς τοὺς δρόμους καὶ θὰ ἀποροῦν.

— Καὶ τί ἄλλο θέλω καὶ ἐγώ, ἀφέντη! ἀπήντησεν ἡ Ὁρσολα γαυριώσα. Θὰ δείξω εἰς τοὺς Παριζιάνοὺς σου τί ἀξίζουν τὰ κορίτσια τοῦ Βαλτραβέρ. Θὰ μὲ βλέπουν καὶ θὰ λέγουν· Νὰ ἡ ἀδελφὴ τοῦ κυρίου Μαυρικίου, καὶ μὰ τὸν Θεὸν νομίζω ὅτι τιμὴ σου θὰ ᾔναι.

Ἀποφασίσας νὰ πῇ τὸ ποτήριον μέχρι τοῦ πυθμένος, ὁ Μαυρίκιος οὐδὲν ἀπήντησε, μετ' ὀλίγας δὲ στιγμὰς ἐβάδιζον καὶ οἱ τρεῖς διὰ τῶν ὁδῶν, ἡ μὲν Μαγδαληνὴ στηριζομένη ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ ἐξαδέλφου της, ἡ δὲ Ὁρσολα ἔχουσα φαιδρὰν τὴν ὄψιν καὶ τὸ στῆθος προτετα-

μένον, και διασπίζουσα οὕτω τὸ πλῆθος ὡς πλησίον ναῦς. Ἦτο μία τῶν λαμπρῶν ἐκείνων ἡμερῶν, καθ' ἃς ἡ πόλις τῶν Παρισίων ἀνοίγει τὰ χρυσὰ αὐτῆς κλωβία και ἀπολύει τὰ μᾶλλον ὠραιότερα αὐτῆς πτηνά, πληθὺς δὲ ὅλη κομψὼν νέων και γυναικῶν κεκαλλωπισμένων συνωθεῖται ἐν ταῖς ἀγυαῖς τῆς μεγαλοπόλεως. Πρὸς μεγίστην λύπην τῆς Ὀρσολας, ἥς ἡ ἐπιτυχία και ὁ θαύματος ἦσαν πλήρεις, ὁ Μαυρίκιος ἐσπευσε ν' ἀπομακρυνθῇ τῶν μερῶν ἐκείνων, ἐνθα εἶχε τοσαύτης ἐπιδείξει τὴν ἀκόλαστον αὐτοῦ πολυτέλειαν, καθότι πλὴν τῆς ἐνδυμασίας τῆς, δι' ἣς ἐπέσυρε τὴν προσοχὴν τῶν διαβαινόντων, ἡ Ὀρσολα, νομίζουσα ὅτι ὁ κύριός τῆς ἦτο γνωστός ἐν Παρισίοις ὅσον και ἐν τῷ χωρίῳ τῶν, τῷ ἀπέτεινε ἐνίοτε μεγαλοφώνως ἐρώτησιν τινα ἀλλόκοτον, ὅπως ἴδῃ ὁ κόσμος ὅτι ἀνῆκεν εἰς τὴν συνοδίαν του, ἄλλοτε δὲ ὅτε τὸ πλῆθος ἦτο πυκνόν, ἐλάμβανε τὰ ἄκρα τοῦ ἐπενδύτου του ἵνα μὴ ἀποπλανηθῇ. Ἐκ διαλειμμάτων δὲ ὁ Μαυρίκιος ἐστρέφετο και ἐξόριπτεν ἐπ' αὐτῆς βλέμμα κεραυνοβόλον, ἀλλ' ἡ ἀγαθὴ κόρη ἀντέτεινε ἀφελῶς φιλόφρον μειδίαμα ἢ χαριεντισμὸν τινα. Καὶ εἶχε μὲν σκεφθῇ ὁ Μαυρίκιος νὰ κρύψῃ τὴν αἰσχύνην του ἐν τινὶ ἀμάξει, ἀλλ' ἡ ἐξαδέλφη του τῷ παρετήρησεν ὅτι τὸ τοιοῦτον δὲν ἤρμοζεν εἰς τὴν παρούσαν κατάστασιν τῶν. Ὁ οὐρανὸς ἦτο αἶθριος, τὰ πεζοδρόμια στεγνά, ἡ δ' ὀρθορροσύνη ἔλεγεν ὅτι δὲν ζητεῖ τις οἰκίαν ἐφ' ἀμάξης. Ἡ Μαγδαληνὴ προῦχῶρει ἐλαφρὰ ὡς πτηνόν, οὐδόλως ταρασσομένη οὐδ' ἐκπλησσομένη ἐκ τοῦ περὶ αὐτὴν γινόμενου θορύβου, οὐδὲ προσέχουσα εἰς τὴν κατῳρίαν τοῦ συντρόφου τῆς, ἐν δὲ μόνον ἔχουσα κατὰ νοῦν, τὴν διευθέτησιν τῶν τοῦ μέλλοντος αὐτῶν βίου, και χαίρουσα ὡς νεόνυμφος, ἥτις σπεύδει ὅπως διαρρύθμίσῃ τὰ τοῦ οἴκου τῆς.

Ἐφθασαν οὕτω ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὁχθῆς, πλησίον δὲ τοῦ θυριδίου τοῦ Λούβρου, καθ' ἣν στιγμὴν ἤρχοντο ἐπὶ τῆς προκυμιάς, συνέβη ὅ, τι ὁ Μαυρίκιος πρὸ παντὸς ἄλλου ἐφοβεῖτο. Ἀποχωρήσας ὀλίγον τῆς ὁδοῦ, ὅπως διέλθῃ ἀμαζα ἀνοικτὴ προχωροῦσα ἐν τάχει, ἀνεγνώρισθη ὑπὸ εὐθύμου συνοδίας ἐλαυνούσης πρὸς τὸ δάσος, ἀποτελούσης δὲ τὸ ἄνθος τῆς κοινωνίας ἐν ἣ εἶχε ζήσει. Τέσσαρες ἢ πέντε μωραὶ κεφαλαὶ ἐκλιναν ἐνώπιόν του ὡς ἐξ ἄκρου κινούμεναι σεβασμοῦ, ἀφοῦ δὲ ἡ ἀμαζα παρήλθεν ἐκπέμπουσα ὁρμὴν σιγᾶρων και μύρων, ὁ νεανίας, ὁστις εἶχε μείνει ἀκίνητος, ἤκουσεν ἠχοῦντα μακρὸν καγχασμόν. Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην μεγίστην ἠσθάνθη ἐπιθυμίαν νὰ ῥίψῃ εἰς τὸν ποταμὸν τὴν Μαγδαληνὴν και τὴν Ὀρσολαν.

Καίτοι ἀποφασίσας νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ὑπόσχεσιν του, διελογίζετο ὅτι ὁ περίπατος οὗτος ἀπεδείκνυε προφανῶς ὅτι ἡ τοιαύτη θυσία ὑπερέβαινε τὰς δυνάμεις του. Δύο ἐτῶν τοιαύτη

ζωὴ ἦτο διετὴς θανάτου ἀγωνία. Ἀφ' ἐτέρου ὁ μὲν Μαυρίκιος ἀνεγνώριζεν ὅτι, ὅπως μὴ ἀποδείξῃ ἐαυτὸν τὸν ἐσχατοῦ τῶν ἀνθρώπων, ὥφειλε νὰ προστατεύσῃ δύο κόρας, τὰς οὐδὲν ἄλλον προστατὴν ἢ ὁδὸν ἐν Παρισίοις ἔχουσας, και κακούργημα μὲν ἴσως δὲν ἤθελε ποτήσῃ αὐτόν, τὴν ἀνανδρίαν ὅμως ἀπεστρέφετο πρὸ μιᾶς π. χ. ὥρας κατέχετο ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ πνίξῃ τὴν Ὀρσολαν, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ αποφασίσῃ νὰ ἐγκαταλείψῃ δύο γυναῖκας, αἱ ὁποῖαι εἶχον τεθῇ ὑπὸ τὴν προστασίαν του.

Καίτοι ὠχρὸς και ὠργισμένος, ὁ Μαυρίκιος ἐξηκολούθει ὅμως τὴν πορείαν του. Ἀφοῦ ἡ Μαγδαληνὴ ἤθελε ν' ἀποσυρθῇ εἰς ἡσυχόν τινα γωνίαν τῶν Παρισίων, ἐνόμισεν ὅτι τὰ περίχωρα τοῦ Λουξεμβούργου ἠδύναντο νὰ τὴν εὐχαριστήσωσι, ὑποτιθεμένων δὲ ὅτι ἤθελε διέλθῃ μὴνᾶς τινος παρ' αὐτῆς, οὐδὲν διέτρεχε κίνδυνον ν' ἀπαντήσῃ γινώσκον τούτινα ἐν τῇ συνοικίᾳ ταύτῃ, ἐν τῷ ἀσύλῳ τούτῳ τῆς ἐπιστήμης και τῆς μελέτης. Ἀφοῦ μάλιστα ἐζήτησαν οἰκίαν ἀρμόζουσαν εἰς τὰς ποιητικὰς τῆς Μαγδαληνῆς διαθέσεις, ἀμα δὲ και εἰς τὴν μετριοφρονα αὐτῆς φιλοδοξίαν, ἐδείκνυσαν λιτῶς παρὰ τὸ Ἀστεροσκοπεῖον, τοῦθ' ὅπερ δὲν συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ φαιδρύνῃ τὸν Μαυρίκιον, ὃν ἡ ἐπανειλημμένη ἀνάβασις πέντε ὁροφῶν εἶχε προδιαθέσει εἰς τράπεζαν πλουσιωτέραν. Ὁφείλω νὰ προσθέσω ὅτι ἐνώπιον και αὐτῆς τῆς αὐτοκτονίας εἶχε διατηρήσει τὴν πρὸς τὴν πολυτέλειαν κλίσιν αὐτοῦ, και ὅτι πρὸ πάντων ἡγάπα τὴν κομψότητα τῶν περὶ τὴν τράπεζαν σκευῶν, καίτοι δὲ αἰσθανόμενος ἀηδίαν πρὸς πάντα, ἐφρόνει ὅτι ἀνὴρ εὐγενής, ἔστω και ἔτοιμος ὢν ν' αὐτοκτονήσῃ, δὲν δύναται νὰ φάγῃ δύο διάφορα φαγητὰ μεταχειριζόμενος τὴν αὐτὴν περόνην. Ἐφαγε λοιπὸν και ἔπιεν ὀλίγιστα, ἐφ' ἣ Ὀρσολα κατεβρόχθισε και ἡ Μαγδαληνὴ ἔλεγεν ὅτι οὐδέποτε ἔγευθη καλλιτέρου δείπνου. Κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν, ζητοῦντες δεξιὰ και ἀριστερὰ μὴπως εὗρωσιν οἰκίαν τινα, εἰσῆλθον ἐκ συμφώνου εἰς ὁδόν, τῆς ὁποίας τὸ ἀτημέλητον κατέθελε τὴν Μαγδαληνὴν. Ἦτο ὁδὸς ἔρημος, τελευτῶσα ἀφ' ἐνὸς μὲν εἰς τὴν λεωφόρον τῶν Ἀπομάχων, ἀφ' ἐτέρου δὲ εἰς τὴν ὁδὸν du Bac, ἥς ἡ κυρία Στάελ κατέστησε τὸ βυάκιον παρίγνωστον. Χάρις εἰς τὴν αὐξήσιν τοῦ πληθυσμοῦ και εἰς τὰς προόδους τῆς βιομηχανίας, οὐδὲ μία γωνία θέλει μείνει ἐν τῷ κόσμῳ μετὰ πεντακόσια ἐτη, ὅπως χρησιμεύσῃ ὡς καταφύγιον εἰς τοὺς ποιητικούς βεμβασμούς, και αὐτὴ δὲ ἡ ὁδὸς οὐδὲν ἄλλο εἶναι τὴν σήμερον ἢ διπλῇ σειρὰ οἰκῶν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον καινῶν και ἀσχημῶν και κακῶς ἐκτισμένων. Τότε ὅμως ὁμοιάζε χωρίον ἢ θαλερὸν προάγειον μικρᾶς τινος πόλεως μεταξὺ τῶν δένδρων κεκρυμμένης. Κατὰ τὸ ἔκρας πασχάλαί και

αἱ φιλύραι ἐξέπεμπον ἐκεῖ τὴν εὐωδίαν τῶν, και αἱ ἀκακίαι διέσειον ὑπεράνω τῶν τοίχων τοὺς εὐόσμους αὐτῶν κορύμβους, εἰς τὰ ἐνδότατα δὲ τῶν κήπων, ἐνθα αἱ ἀηδόνες ἐκελάδουν κατὰ τὰς θερινὰς νύκτας, ἐφαίνοντο διὰ τῶν κιγκλιδῶν οἰκίαι σιωπηραὶ και παιδία παίζοντα ἐπὶ τῆς χλόης. Ἐνὶ λόγῳ, ἦτο ἡ ὁδὸς τῆς Βαβυλωνίας, οὕτως ἐπικληθεῖσα εἴτε ἐνεκα τῶν κήπων αὐτῆς, εἴτε διότι κατέλυσέ ποτε ἐν αὐτῇ ὁ ἐπίσκοπος Βαβυλωνίας. Ἡ Ὀρσολα ἐνόμισεν ὅτι ἐπανήρχετο εἰς Βαλτραβέρ και ἠρώτησε ποῦ ἔρρεεν ἡ Βιέννη. Ἡ Μαγδαληνὴ ἀνέκραξεν ὅτι ἐθεώρει εὐτύχημα νὰ κατοικήσῃ χωρίον ἐν μέσοις Παρισίοις· ἐπειδὴ δὲ ὁ Μαυρίκιος ἠδιαφόρει, ἡ ἐπιθυμία τῆς νέας ἐξεπληρώθη. Ἐν τινὶ τῶν ἐκεῖ οἰκῶν εὗρον δύο οἰκήματα κεχωρισμένα, τὸ μὲν ἔχον δύο δωμάτια διὰ τὸν Μαυρίκιον, τὸ δὲ τρία διὰ τὴν Μαγδαληνὴν και τὴν Ὀρσολαν, και ἦσαν μὲν ἀμφοτέρω ὑπὸ τὴν σέγγην, ἀλλ' ἐβλεπον πρὸς ἐκτάσεις συσκήτους, κατ' ἐμὴν δὲ γνώμην και κατὰ τὴν γνώμην τῆς Μαγδαληνῆς, ἡ θέα ἐνὸς δένδρου εἶναι προτιμότερα τῆς τοῦ περιστύλου τοῦ Λούβρου.

Οὕτως ἔληξεν ἡ ἡμέρα ἐκείνη, καθ' ἣν εἶδεν ὁ Μαυρίκιος ὁποῖα περιέμενον αὐτὸν ἡδοναί. Ἡ ἐπαύριον και αἱ ἀκόλουθοι ἡμέραι ὑπῆρξαν ἐπιμᾶλλον ἐπίπονοι· τὸ πᾶν δὲ εἶναι νὰ εὗρεθῇ ὁ θάμνος, ἐφ' οὗ θὰ γείνη ἡ φωλεά, πρέπει νὰ μετενεχθῇ και τὸ ὑλικὸν δι' οὗ θὰ κτισθῇ. Ἀκολουθούμενος πάντοτε ὑπὸ τῆς Ὀρσολας, ὁ Μαυρίκιος ἠναγκάσθη νὰ συνοδεύσῃ τὴν Μαγδαληνὴν εἰς τὰ ἐμπορικά, νὰ ἴδῃ δὲ και νὰ ἐξετάσῃ τὰ πάντα, ἀκούων και τὰς περὶ τῶν τιμῶν συζητήσεις, ὁ οὐδέποτε οὐδεμίαν τιμὴν συζητήσας, μέχρι τοῦδε δὲ πάντοτε φιλοτιμηθεὶς νὰ πληρώσῃ τὰ πάντα ὑπὲρ ἄξιαν. Καίτοι ἔχουσα εἰς ἀνώτατον βαθμὸν τὸ αἶσθημα τῆς πραγματικότητος και κεκτημένη συνέσιν ἴσῃν τῇ χάριτι, ἡ Μαγδαληνὴ ἐποιεῖτο τὰς ἀγοράς τῆς μετ' ἀφελείας, ἀπεδείκνυε δὲ χαρὰν παιδικήν, ὀλίγον περὶ ἀριθμῶν φροντίζουσα, ἀλλ' ἡ Ὀρσολα νομίζουσα ὅτι οἱ ἔμποροι προσεπάθουν νὰ τὴν ἀπατήσωσι καθὼ χωρικήν, παρενέβαλλεν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἀτελεύτητα προσκόμματα, ὑπερασπίζουσα τὰ συμφέροντα τῶν κυρίων τῆς μετὰ γλίσχρου δριμύτητος ἀξίας Ἑβραίου. Ἀθυρόστομος ὡς ἡ ὑπρέτρια τοῦ Μολιέρου, ἐφιλονέκει μετὰ τῶν ὑπαλλήλων, ἀποκαλοῦσα αὐτοὺς κλέπτας και ἀπατεῶνας, ὥστε πλειστάκις παρεκλήθη νὰ ἐξέλθῃ τοῦ καταστήματος. Ὁ Μαυρίκιος ἐνόμιζεν ὅτι θὰ παραφρονήσῃ, ἔστελλε δὲ τὴν Ὀρσολαν εἰς τὸν διάβολον, ἀλλ' ἐκείνη οὐδαμῶς ἐπτοεῖτο, ἀπειλῶν δὲ μόνον αὐτὴν ὅτι θὰ τὴν ἀποπέμψῃ εἰς τὴν πατρίδα τῆς, κατῳρίως νὰ τὴν καθυσυχάσῃ.

Τέλος μετὰ παρέλευσιν τριῶν τὸ πολὺ ἐβδομάδων, οἱ τρεῖς σύντροφοι ἔλαβον κατοχὴν τοῦ μικροῦ

αὐτῶν βασιλείου. Λαμπρὰν τινα πρωτάν, ἀμαζα συρμένη ὑπὸ δύο κατεσκληκότων ἵππων, ἔστη παταγωδῶς εἰς τὴν θύραν τοῦ πλουσίου μεγάρου, ἐν ᾧ κατόκει ὁ Μαυρίκιος. Ἡ Μαγδαληνὴ και ἡ Ὀρσολα κατέβησαν αὐτῆς.

— Ἐλθέ, Μαυρίκιε, ἐλθέ ἀδελφέ μου, εἶπεν ἡ Μαγδαληνὴ εἰσερχομένη εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ ἐξαδέλφου τῆς ζωῆς και ἐλαφρὰ ὡς δορκὰς παίζουσα ἐν τῷ δάσει. — Ἡ ἐπίσημος ἡμέρα ἦλθεν. Ἀποχαιρέτισον τὰ ἐπιπλα ταῦτα, τὰ παραπετάσματα, τοὺς τάπητας, τὰ χρυσώματα. Δὲν θὰ εὖρης τοιαῦτα ἐν τῇ νέᾳ σου κατοικίᾳ, ἀλλὰ και ἡ πενία ἔχει τὴν πολυτέλειάν τῆς, ἡ δ' εὐδαιμονία δὲν ἔχει ἀνάγκην λαμπροστολιστῶν μεγάρων.

— Ὁ καυμένος! ἀνέκραξε μετ' ἀμυθήτου τρυφερότητος ἡ Ὀρσολα, ἥτις ἦτο ἐξω αὐτῆς ἐκ τῆς χαρᾶς, ἣν ἠσθάνετο μέλλουσα νὰ ζήσει ἐν τῇ αὐτῇ και ὁ νεαρὸς κύριός τῆς οἰκία. — Πῶς θὰ τὸν χαδεύωμεν και θὰ τὸν ἀγαπᾶμεν! θὰ νομίσῃ ὅτι εἶναι ἀκόμη εἰς τὸ Βαλτραβέρ. Καὶ τὴν Κυριακὴν και τὰς ἑορτὰς μὲ τί εὐχαρίστησιν θὰ πηγαινόμεν και οἱ τρεῖς νὰ κάμνωμεν τὸν περίπατόν μας εἰς τὰ ὠραῖα περιβόλια. Νὰ σὲ εἴπω, Κύριε Μαυρίκιε, ἔχω τέτοιαν χαρὰν, ὅπου δὲν ἤμπορῶ νὰ βαστάξω πλέον, μὰ τὸν Θεόν, θὰ σὲ φιλήσω.

Ταῦτα λέγουσα ἡ ἀγαθὴ Ὀρσολα ὤρμησεν ὡς πάνθηρ κατὰ τοῦ Μαυρικίου και τὸν ἐφίλησεν ἐπὶ τῶν παρειῶν μάλιστα προσπαθοῦντα ν' ἀπαλλαγῇ αὐτῆς.

Ἀληθὲς ἦτο λοιπὸν! Ἐσήμανεν ἡ ὥρα, ἣν ὁ Μαυρίκιος οὐδέποτε ἠλπίζε. Περιέμενε πρόσκομμα τι ἀπροσδόκητον, ἐμπόδια ἀνυπερέβλητα, ἀλλ' ὅμως τὰ πάντα κατωθούντο ὡς ἐκ θαύματος. Τὴν προτεραίαν ἐτι διελογίζετο ὅτι ἀπρόοπτόν τι συμβάν ἤθελεν ἐξαγάγει αὐτὸν ἀναγκαιῶς τῆς θέσεως, εἰς ἣν εὕρισκετο, ἀλλ' οὐδὲν συνέβη, μόνη δὲ ἦλθεν ἡ πραγματικότης μετ' ἀσφαλούς τοῦ ποδὸς και μετὰ σιδηρᾶς χειρὸς. Νὰ ἀπισθοδρομήσῃ δὲν ἠδύνατο. Ἐξερχόμενος τῆς οἰκίας, εἰς ἣν οὐδέποτε πλέον ἐμελλε νὰ εἰσέλθῃ, ἀποχωριζόμενος τῶν ἀντικειμένων, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὁποίων εἶχε διέλθῃ ἡ θυσελώδης αὐτοῦ νεότης, ὁ Μαυρίκιος δὲν ἐξεφώνησε λυπηρὰ ἐλεγεία οὐδὲ ποιητικὸν χαῖρε! Ἀλλὰς τε, ἐνῶ δὲν δυνάμεθα νὰ καταλίπωμεν ἀνευ συγκινήσεως τὰ μέρη, ἐν οἷς ἐταλαιπωρήθημεν, ἀπεναντίας καταλείποντες ἐκεῖνα, ἐν οἷς κακῶς ἐζήσαμεν, οὔτε λύπην αἰσθανόμεθα ἀλλ' οὔτε συγκίνησιν. Εἶπεν εἰς τὴν Ὀρσολαν νὰ μεταφέρῃ εἰς τὴν ἀμαζαν τὰ διαθέσιμα αὐτοῦ πράγματα, εἴτα δὲ ῥίψας περὶ ἐαυτὸν βλέμμα ζήρὸν και ζοφερόν, ἔλαβεν ὑπὸ μάλῃς τὸ κιβώτιον τὸ περιέχον τὰ πιστόλιά του, και ἐξῆλθε φέρων οὕτω μετ' ἐαυτοῦ ἅπασαν τὴν περιουσίαν του και τὴν ἐσχάτην αὐτοῦ ἐλπίδα. Κατὰ τὴν

στιγμὴν ἐκείνην ἔλαμψεν ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς Μαγδαληνῆς ἀκτὶς οὐρανίας χαρᾶς, οἷα φωτίζει τὴν μορφήν τῶν ἀγγέλων, ὅτε ἀγούσιν ἄδοντες πρὸς τὸν Θεὸν ψυχὴν πεπλανημένην.

Θ'

Πενιχρὰ ἦτο ἡ κατοικία τῆς Μαγδαληνῆς καὶ τοῦ Μαυρίκιου, ἀλλ' ἤθελεν ἐνθουσιάζει ποιητὴν τινά, καθ' ἣν ἐποχὴν οἱ ποιηταὶ κατόικουν εἰσέτι ἐν τοῖς ὑπερήφοις. Καίτοι δὲ τὰ πάντα ἐν αὐτῇ ἦσαν ἀπλούστατα, ἐμαρτύρουν ὅμως τὴν ἔμφυτον φιλοκαλίαν ἐκείνης, ἥτις εἶχε φροντίσει τὰ τῆς οἰκοσκευῆς. Τοὺς τοίχους τοῦ θαλάμου τῆς Μαγδαληνῆς ἐκόσμιε χάρτης τεφρόχρους ἐπηνθισμένος διὰ καρυοφύλλων καὶ ῥόδων καὶ ὑακίνθων συμπλεκομένων κατὰ τὴν ὁροφὴν ἐν εἴδει σκηνῆς. Τὰ ἐπιπλά ἦσαν ἐκ ξύλου καρυᾶς, τὰ δὲ ἐδώλια ἐκ ψιᾶθου. Ἡ κλίνη σενή οὐσα καὶ μικρά, ἐκρύπτετο αἰδημόνως ὑπὸ πολυπτυχον παραπετάσμα. Παρὰ τὸ παράθυρον ὑπῆρχε τράπεζα, ἐφ' ἧς ἔκειντο χρυσῆς καὶ χρῶματα καὶ πινακίδια ἐκ σινοκεράμου. Τὸ μάρμαρον τῆς καμίνου οὐδένα ἄλλον εἶχε στολισμὸν ἢ δύο πῆλινα ἀγγεῖα, δείγματα τῆς τέχνης τοῦ Ζιεγλέρου, ὥς οὐ δ' ἔλθῃ ὁ χειμὼν, ἡ ἐστία ἐκαλύπτετο ὑπὸ θαλερῶν βρύων. Παρὰ τὴν κλίνην, μικρὰ τράπεζα ἔφερε λυχνίαν, καὶ ἔλειπον μὲν οἱ τάπητες, ἀλλὰ τὸ πάτωμα ἐστίλθεν ὡς κάτοπτρον. Ἐπὶ τοῦ περιθωρίου τοῦ κατόπτρου ἐκρέμαντο ἀφ' ἑνὸς μὲν μικρογραφίαι τινὲς τῆς μαρκεσίας, ἃς εἶχε θρησκευτικῶς διατηρήσει ἡ Μαγδαληνὴ, ἀφ' ἑτέρου δὲ σανίδες τινὲς κινηταὶ φέρουσαι βιβλία, ἀπεξηραμένα ἄνθη, φυτὰ καὶ μέταλλα ἐκ Βαλτραβέρ μετενεχθέντα. Τὸ παράθυρον ἔβλεπεν, ὡς εἶπον, πρὸς μέγαν κήπον, ἐν ᾧ μέγαρον σοβαρὸν καὶ σκοτεινὸν ἐφαίνετο μελαγχολικῶς ῥεμβάζον. Τὸ δωμάτιον τοῦ Μαυρίκιου ἦτο κατὰ τὸν αὐτὸν σχεδὸν τρόπον διεσκευασμένον, ἀλλ' οὐδὲν ἐν αὐτῷ ἐμαρτύρει ἔξεις ἢ πρόθεσιν ἐργασίας, οὐδὲ περιεῖχεν ἀντικείμενόν τι ὑποδεικνύον ἐλπίδα τινὰ ἢ ἀνάμνησιν. Οἱ τοῖχοι ἦσαν γυμνοί, ἡ δὲ κλίνη, ἄμειρος παραπετασμάτων, ἐφαίνετο ψυχρὰ καὶ σκληρά.

— Τῇ ἀληθείᾳ, δὲν εἶναι λαμπρὸν τὸ δωμάτιόν σου, εἶπεν ἡ Μαγδαληνὴ ἐγκαθιδρύουσα ἐν αὐτῷ τὸν Μαυρίκιον, ἀλλὰ νομίζω ὅτι καὶ τὴν πενιχροτάτην κατοικίαν δυνάμεθα νὰ καλλωπίσωμεν κάλλιον παντὸς θαλαμοστόλου. Αἱ σκέψεις μας καὶ τὰ ὄνειρα, ἡ χαρὰ καὶ ἡ θλίψις παρέχουσι πολυτέλειαν στολισμοῦ καὶ οἰκοσκευῆς, ἢ οἱ πλούσιοι δὲν γνωρίζουσι, καὶ ἥτις κατ' ἐμὴν γνώμην εἶναι προτιμότερα τῶν πλούσιων ὑφασμάτων καὶ τῶν πολυτίμων ξύλων. Ἡ οἰκία ἡ βλέπουσα ἡμᾶς ἐργαζομένους καὶ ἀγαπώντας, ῥεμβάζοντας καὶ ἐλπίζοντας, μᾶς φαίνεται πάντοτε μέγαρον λαμπρόν.

Οἱ λόγοι οὗτοι ὀλίγην ἐνεποίησαν ἐντύπωσιν εἰς τὸν Μαυρίκιον, ὅστις ἀφοῦ ἔμεινε μόνος, ἤρ-

ξατο περιερχόμενος τὸ δωμάτιόν του ὡς λέων ἄρτι κλεισθεὶς ἐντὸς κλωβοῦ. Τέλος ἐξεδήλωσε τὴν ὀργὴν του στροβὼν τὰς χεῖρας καὶ κτυπῶν τὴν κεφαλὴν καὶ κυλιόμενος μετ' ἀγρίων κραυγῶν ἐπὶ τῆς κλίνης του. Ἡρώτα δ' ἐαυτὸν διὰ τίνος ἀνδρὸς συγκαταβάσεως, διὰ τίνος ἀκατανότου ἀδυναμίας, εἶχεν ἀφήσει τὰ πράγματα νὰ καταντήσωσιν εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο, ἐμμέμετο δ' ἐαυτῷ μωρίαν καὶ ἐβλασφήμει τὸ ὄνομα τῆς ἐξαδέλφης του. Ἐν τούτοις ἡ Μαγδαληνὴ κατέτασσε τὰ χρώματά της καὶ τοὺς χρωστήρας, εὐθυμος οὐσα ἐν τῇ νέᾳ αὐτῆς θέσει ὡς ἐὰν μὴ ἐγνώρισεν ἄλλον, ἐπαιρομένη δ' ἐπὶ τῇ πενίᾳ μᾶλλον ἢ ἄλλοτε ἐπὶ τῷ πλούτῳ, ὅτε εἰσῆλθεν ὡς κυρία εἰς Βαλτραβέρ μετὰ τὸν θάνατον τῆς μαρκεσίας. Ἡ Ὁρσολὰ εἰργάζετο καὶ αὐτὴ, πλύνουσα καὶ καθαρίζουσα καὶ ἄδουσα ἅμα ἅσμά τι τοῦ τόπου της. Μετὰ μίαν ὥραν ὁ Μαυρίκιος ἐξῆλθεν. Ἡ φωνὴ τῆς Ὁρσολᾶς, ἣν διὰ τοῦ διαφράγματος ἤκουεν, ἠύξανε τὴν ἀγανάκτησιν αὐτοῦ. Περιεπλανήθη λοιπὸν ἐν τῇ πόλει μέχρις ἐσπέρας, οὐδ' αὐτὸς γινώσκων ποῦ ἐπορεύετο, οὐδὲ φροντίζων. Περὶ τὴν ἐνδεκάτην ἡ τύχη τὸν ἔφερε καὶ ἄλιν εἰς τὴν κατοικίαν του. Ἀστραπαὶ διέσχίζον τὰ νέφη, βρονταὶ δὲ ἤκούοντο καὶ μεγάλαι σταγόνες βροχῆς ἐπιπτον ἥδη. Ὁ Μαυρίκιος, ὅστις δὲν εἶχε πράγματι ἄλλο καταφύγιον τοῦ κατὰ τὴν ὁδὸν Βαθυλωπίας οἰκήματός του, ἀπεφάσισε τέλος νὰ καταφύγῃ εἰς αὐτό. Ἡ Ὁρσολὰ τὸν περιέμενεν, ἐξέπλῃ δ' ἐπὶ τῇ ὠχρότητι αὐτοῦ. Τὰ χεῖλη του ἦσαν πελιδνά, οἱ δ' ὀφθαλμοὶ του ἔλαμπον ὡς ἐκ πυρετώδους λάμψεως. Ἡ ἀγαθὴ κόρη σπουδαίαν αἰσθανομένη ἀνησυχίαν, ἠθέλησε νὰ τὸν εἰσαγάγῃ εἰς τὸ δωμάτιον τῆς Μαγδαληνῆς, ἥτις ἐσυνείθιζε νὰ κοιμᾶται ἀργά, ἀλλ' αὐτὸς τὴν ἀπέκρουσε μετ' ἀθυμίας καὶ ἀπεσύρθη εἰς τὸ ἴδιον δωμάτιον. Καθίσας δὲ παρὰ τὸ ἀνοικτὸν παράθυρον ἤκουσε μέχρι πρωῆς τὸν ἄνεμον βοῶντα, προσβλέπων τὸν οὐρανὸν τὸν ἥτον τῆς ψυχῆς του ζοφερόν καὶ θυελλώδη. Ὅτε δὲ κατεκλίθη εἶχε πυρετὸν καὶ τὸ πρωῆ παρελήρει.

Περιῆλθε δὲ εἰς κίνδυνον θανάτου. Ἐνώπιον τῆς πραγματικότητος, ὁ δυστυχὴς νεανίας δὲν ἠδυνήθη ν' ἀνθέξῃ εἰς τὸ βλέμμα τῆς ἀπηνόῃς ἐκείνης συντροφῆς, ἣν δὲ ἐνόμιζε τοσοῦτον πλησίον οὐσαν ὡς δὲ ὁ δὸν Ζουὰν ὅτε ἤγγισε τὴν μαρμαρίνην χεῖρα, ὁ Μαυρίκιος ἔμεινε κεραυνόπληκτος. Ἡ βοήθεια τῆς ἐπιστήμης, ἡ νεότης καὶ πρὸ παντὸς ἄλλου αἱ περιπαθεῖς τῆς Μαγδαληνῆς καὶ τῆς Ὁρσολᾶς φροντίδες ἐπανέφερον αὐτὸν κατ' ὀλίγον εἰς τὴν ζωὴν. Αἱ δύο νέαι διηγωνίσθησαν πρὸς ἀλλήλας περὶ τῆς δόξης τοῦ νὰ σώσωσιν αὐτόν, νομίζω δ' ὅτι οὐδέποτε μὴτηρ ἀπέδειξε πρὸς τὸν πάσχοντα υἱὸν τῆς μεζονῆς ἀφροσύνης καὶ ἀγάπην. Αἱ νόσοι

δὲν εἶναι, ὅσον νομίζεται, κακαί, ἀλλ' ἔχουσι καὶ τὰ καλὰ των, ἔστω καὶ μόνον διδάσκουσαι ἡμᾶς νὰ ἐκτιμῶμεν τὴν ἀγάπην τῶν πεφιλημένων ὄντων. Ἐκτὸς τούτου ἔχουσι καὶ τοῦτο, ὅτι καταβάλλουσι τὰ φαῦλα πάθη καὶ πρᾶνουνσι τὰς σκληρυνθείσας καρδίας, κάμπτουςαι ὡς κλάδον ἱτέας τὰς ἀδαμαστοτέρας φύσεις. Οὕτως, ὁ τρομερὸς Μαυρίκιος, ὁ τοσοῦτον παροργισθεὶς ὅτε ἦτο ὑγίης ἀναγκαζόμενος νὰ ζήσῃ, ἐδέχετο τώρα ὡς κεχαλινωμένος ἄμνός τὰς περιποιήσεις τῶν δύο γυναικῶν, πλειστάκις δ' ὑψαρίστησε διὰ βλέμματος συμπαθοῦς τὴν παρ' αὐτῷ καθημένην Μαγδαληνὴν καὶ τὴν Ὁρσολάν. Ἡμέραν τινὰ ἰδὼν ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς του κρεμαμένην εἰκόνα τοῦ πατρὸς του, ὑπὸ τῆς μαρκεσίας ζωγραφηθεῖσαν ἐν ἔτος πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἱππότη, τὴν ἔλαβεν ἀνὰ χεῖρας καὶ τὴν ἠτένισεν ἐπὶ πολλὴν ὥραν, ἐκφράζων αὐτῇ μετὰ δακρύων διὰ συγκινητικωτάτων λόγων τὴν λύπην αὐτοῦ καὶ τὴν μετάνοιαν. Ἀλλὴν ἡμέραν εἶδεν ἐπὶ τῆς καμίνου κιβώτιον, τὸ ὁποῖον δὲν εἶχε παρατηρήσει προτοῦ. Ἡ ἀνάρρωσις εἶναι, ὡς γνωστὸν, κατὰστασις ὁμοιάζουσα παραδόξως πρὸς τὴν παιδικὴν ἡλικίαν καὶ παρουσιάζουσα τὴν αὐτὴν ἀδυναμίαν τῶν ὀργάνων, τοὺς αὐτοὺς παιδαριώδεις ἐνθουσιασμούς, τὴν αὐτὴν πολυπραγμοσύνην, ἣν τὸ ἐλάχιστον διεγείρει ἢ διασκεδάσει. Ὁ Μαυρίκιος ἐζήτησε τὸ κιβώτιον, ἀνέφωξεν αὐτὸ καὶ ἀνεγνώρισε συμμέτρως κείμενα ἐπὶ πρασίνοι βελούδου τὰ ἐργαλεῖα, τὰ ὁποῖα μετὰ τοῦ πατρὸς του μετεχειρίζετο ἄλλοτε εἰς τὴν ξυλογραφικὴν.

— Φεῦ! εἶπεν ἡ Μαγδαληνὴ, οὐδὲν ἄλλο ἠδυνήθη νὰ σώσω ἐκ τῆς πατρῶας περιουσίας σου. Ἐνόμισα ὅτι δὲν θὰ δυσχερεστηθῇς βλέπων τὰ ἐργαλεῖα ταῦτα, καὶ ὅτι θὰ μ' εὐχαριστήσης ἴσως διότι δὲν τὰ ἄφησα εἰς ξένας χεῖρας.

— Ναί, ἀδελφὴ μου, εἶπεν ὁ Μαυρίκιος, (πρωτὸν ἥδη ἐκάλει αὐτὴν ἀδελφὴν, ἡ δὲ Μαγδαληνὴ ὠχρίασε καὶ ἐταράχθη), ναὶ καλὰ ἔκαμες. Ἀνοίγων τὸ κιβώτιον τοῦτο ἐνόμισα ὅτι εἶδον ἐξερχόμενον αὐτοῦ τὸ φάσμα τῶν νεανικῶν μου χρόνων.

— Ὅταν συλλογίζομαι, προσέθηκεν ἡ Ὁρσολὰ, ὅτι μὲ αὐτὰ τὰ ἐργαλεῖα ὁ κύριος ἱππότης ἐβγάξε τὸ ψωμί του εἰς τοὺς ἀπίστους! Ὁ κύριος ἱππότης ὅπου ἦτον τέτοιος ἀφέντης! Ποῖος θὰ τὸ πιστεύσῃ ὅτι αὐτὸς μὲ τὰ ἄσπρα του τὰ χεῖρα ἔφτιανε παιγνίδια ὅσον πρὸς δὲν εἶχε κάμει ἄλλην δουλειάν ὅλην του τὴν ζωὴν! Σὰν πτωχὸς ἐδούλευε καὶ δὲν τὸν ἔμελε διόλου. Νὰ ἄνθρωπος χωρὶς περηφάνεια! τί ἄνθρωπος μὰ τὴν ἀλήθειαν!

— Ναί, εἶπεν ἡ Μαγδαληνὴ, ἦτο γενναία καρδιά.

— Ἀμ. ἡ κυρία μαρκεσία, ἀνέκραξεν ἡ Ὁρσολὰ, βέβαια πολλὴν ὥραν δὲν θὰ ἐπερίμενεν ἐξω

ἀπὸ τὴν Παράδεισον. Νὰ συλλογίζομαι ἐγὼ πῶς μία τέτοια κυρία ποῦ εἶχε πάγει εἰς τὸ Παλάτι, ἐξωγράφειεν ὅλους αὐτοὺς τοὺς Γερμανούς, ποῦ ἄλλο δὲν ἔξυρουν παρὰ νὰ πίνουν μπίρα καὶ νὰ τρώγουν ξυνὸ λάχανο, ἐνῶ ἡμποροῦσε νὰ ζήσῃ ὅπως ἤθελε! Γυναῖκα ποῦ ἦτον καὶ αὐτὴ!

— Ναί, εἶπεν ἡ Μαγδαληνὴ, ἦτο εὐγενὴς ψυχὴ.

— Σὰν τὴν ἐδικὴν σας, ἀπεκρίθη ἡ Ὁρσολὰ ἀσπαζομένη μετὰ σεβασμοῦ τὰ ἄκρα τῶν δακτύλων τῆς Μαγδαληνῆς. Ὡς ἄνθρωπος ἀκούων μῦθον χωρὶς νὰ φροντίζῃ περὶ τῆς ἐν αὐτῷ ἀληγορουμένης ἠθικῆς ἐννοίας, ὁ Μαυρίκιος ἤκουε τὰ λεγόμενα καὶ δὲν ἐσκέπτετο ὅτι περιεῖχον ἴσως συμβουλὴν τινὰ πρὸς αὐτόν, καθότι ἐν τῇ ἀναρρώσει τὸ πρὸ πάντων τερπνὸν εἶναι ἡ τελεία λήθη, ἡ παντελής ἐλλειψις πάσης περὶ τοῦ μέλλοντος φροντίδος. Μὴ δυνάμενοι εἰσέτι νὰ ἰδωμεν πέραν τῆς παρούσης ὥρας, περιοριζόμεθα ἐντελῶς εἰς τὸ αἰσθημα τῆς αὐτοσυντηρήσεως, αἰσθανόμεθα ὅτι ζῶμεν καὶ τοῦτο μᾶς ἀρκεῖ. Δυστυχῶς ἡ τοιαύτη τερπνὴ κατάστασις δὲν διαρκεῖ, κατ' ὀλίγον δ' ἀνακτῶμεν τὴν ὑγίαν καὶ μετ' αὐτῆς τὸ ἄχθος τῆς ζωῆς.

Καίτοι ἐκτὸς κινδύνου ὦν καὶ σχεδὸν ἐντελῶς ἀναρρώσας, ὁ Μαυρίκιος ἦτο ὅμως εἰς ἄκρον ἀδύνατος, εἴτε δὲ ἐπειδὴ ἡ κατάστασις του ἐχρηζεν εἰσέτι ἀδιαλείπτου φροντίδος, εἴτε ὅπως φαιδρύνωσι καὶ διασκεδάσωσιν αὐτόν, ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ Ὁρσολὰ διῆγον παρ' αὐτῷ τὸ πλεῖστον τοῦ χρόνου. Εἰς τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ ὑπέικουσα ἡ Μαγδαληνὴ εἶχε μεταφέρει εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ ἐξαδέλφου της τὸ ἐργαστήριόν της, εἰργάζετο δὲ τὴν ἡμέραν ὅλην καὶ δι' ἐνίοτε καὶ τὴν νύκτα ζωγραφοῦσα καὶ κεντῶσα, ἐνῶ ἡ Ὁρσολὰ ἐπλεκεν ἢ ἔρραπτε. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἡ θεὰ αὐτὴ εἶχε τέρψει τὸν Μαυρίκιον, ἀλλ' ἡ ἀρρώστια τῆς καρδίας του καὶ τοῦ νοῦ ἀνεξωπυρεῖτο καθ' ὅσον ἐβεβητο τὸ ὑγεία του, ἡ γυνὴ αὐτοῦ δὲ κρυφίως ἐπὶ τῇ στοργῇ τῶν δύο γυναικῶν, αἵτινες δὲν ἀπεμακρύνοντο πλέον τῆς κλίνης του. Ἡ συνειδήσις τῶν καθηκόντων του καὶ τῶν υποχρεώσεών του τὸν ἐπέεζε πρὸς τούτοις ὡς θυελλώδης ἀτμόσφαιρα, μετὰ τρόμου δὲ ἤκουε τὴν υπόκωφον τῆς εἰμαρμένης του φωνήν, ἥτις ἐφαίνετο αὐτῷ ὡς ἡ ἀπομεμακρυσμένη βοὴ πλημμυρίζουσας θαλάσσης.

Ἐσπέραν τινὰ, καθ' ἣν ἐφαίνετο βαθέως κοιμώμενος, ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ Ὁρσολὰ καθήμεναι παρὰ τὴν τράπεζαν, συνωμίλουν χαμηλῇ τῇ φωνῇ, ἐργαζόμεναι ὑπὸ τὸ ἀμυδρὸν τῆς λυχνίας φῶς.

— Τὸ καὶμένο τὸ παιδί! ἔλεγεν ἡ Ὁρσολὰ ἔλκουσα τὴν βελόνην της, δὲν λυποῦμαι τὰ χρήματα, τὰ ὁποῖα μᾶς ἐκόστισε. Καὶ τὸ τελευταῖόν μου φόρεμα θὰ ἐδίδα δι' αὐτόν. Ὅπως

και αν ηναι, εξωθεύσαμεν ο,τι ειχαμεν και ουτε δυο δραχμάς δεν εχομεν εις το σπιτι.

— Εννοιά σου, Όρσολα. Έως αυριον τελειώνω χωρις άλλο αυτην την τεϊοθήκη, η οποια δεν μοι φαίνεται ασχημος. Κύτταξε πως την εστόλισα με ανθη και με πτηνά! Έλπίζω να την πωλήσω εις το κατάστημα, όπου ηγόρασαν τα δύο μου αλεξίπυρα. Εκτός τούτου ετελείωσα δύο σακκίδια αρκετά ευμορφα, θα τα προσφέρωμεν μαζί εις τους εμπόρους· ακούω οτι τα τοιαυτα χειροτεχνήματα υπερτιμώνται εις Παρισίους. Εάν παλιν δεν κατορθώσω τίποτε, έχω μερικά δακτυλίδια και άλλα πολύτιμα· θα τα στείλωμεν εκεί όπου εστείλαμεν και τους αδάμαντάς μου.

— Και τα σκουλαρίκια μου και τον χρυσόν μου τον σταυρόν, ειπεν η Όρσολα. Πάει κλά, κυρία, αλλά δουλεύεις όλην την νύκτα και φοβούμαι πως θα χαλάσης τα ευμορφα σου τα ματια και θα χάσης και την υγείαν σου.

— Καλά καλά, απήντησε μειδιώσα η Μαγδαληνή. Είμαι δυνατή και η εργασία ποτε δεν βλάπτει. Η μαρκεσία μ' έλεγε πολλάκις οτι ποτε δεν ήτο τόσο καλά όσον εις Νυρεμβέργην. Είργάζετο και εκείνη νύκτα και ήμέραν, και όμως σε βεβαιώ οτι τα μάτια της ήσαν ωραιότατα ακόμη ολίγας ώρας πρό του θανάτου της. Συλλογίσου και αυτό, Όρσολα, οτι θα έχω καθήκον να διπλασιάσω τας προσπαθείας μου χάριν του άγαπητού μας ασθενοϋς. Η ανάρρωσίς του θα είναι ίσως μακρά, εάν δε δεν του κάμωμεν όλας τας αναγκαίας περιποιήσεις, πως θα μετανοούμεν επείτα, και τί θα ειπή και ο Μαυρίκιος, ο όποιος χάριν ήμων απεράσισε να ζήση.

— Ναί, ανέκραξε τότε η Όρσολα, ρίπτουσα περιπαθές προς τον κοιμώμενον Μαυρίκιον βλέμμα, ναί, είναι αλήθεια οτι έδειξε μεγάλην καλωσύνην. Ποιός θα το πιστεύση οτι ήθελε να τραβήξη μια πιστολιά και να σκοτωθή, και δια το χατηρί μας δεν εσκοτώθηκε. Τί υπερφάνειαν ποϋ είχε όταν περιπατούσαμεν μαζί του εις τους δρόμους! Και θα ιδής δουλειά ποϋ θα σου κάμνη όταν γείνη καλά, και με πόσην χαράν θα δουλεύη δια μ'ας. Άγγελος είναι, κυρία Μαγδαληνή, άγγελος του Θεού! Εγώ πάντοτε σ'ας το έλεγα.

Ο Μαυρίκιος δεν κοιμήατο, άλλ' ήκουε τα πάντα. Την επαύριον ήγέρθη της κλίνης, ανεδέχθη δ' επί τέλους το επιβαλλόμενον αυτώ καθήκον, άλλ' ήθελεν άπατηθή τις αποδίδων την αϊφνιδίαν ταύτην εξέγερσιν της θελήσεώς του εις αίσθημα ευγνωμοσύνης η αγάπης.

Ο Μαυρίκιος μετά της υγείας ανέκτησε την προτέραν τραχύτητα, η δ' άφοσίωσις των δύο ευγενών πλασμάτων των υπέρ αυτού και τον τελευταίον αυτών όβολόν δαπανησάντων, τον ήρεθιζεν αντι να τον συγκινήση, άλλ' ο Θεός

μ'ας έδωκε την υπερφάνειαν όπως εν ανάγκη αντικαταστήση την άρετήν, και κατά την περίστασιν δε ταύτην η υπερφάνεια κατώρθωσε το θαύμα, το όποιον ωφείλε να πραγματοποιήση μόνη η άρετή.

Ητο έτοιμος άνευ ένθουσιασμού, άλλ'α και άνευ δισταγμού, ως άνθρωπος γενναίος, όστις πορεύεται προς τον τόπον της μονομαχίας εξ ανάγκης μάλλον η εκ πεποιθήσεως. Άλλά τί να επιχειρήση; Να κατασκευάση παιγνίδια και καρνοκατάκτας; τουτο ήτο δυνατόν να γείνη εν Νυρεμβέργη, τη πατρίδι των άθυρμάτων. Να επιχειρήση την ξυλογλυπτικήν; Δύσκολον το πράγμα. Εις τους όκηνοϋς η όδός η εις την εργασίαν άγούσα φαίνεται πάντοτε πλήρης προσκομμάτων. Άλλως τε είχε παραμελήσει πρό πολλού την τέχνην ταύτην και πιθανώς λησμονήσει αυτήν. Περί διανοητικής δε εργασίας ουδέ να σκεφθή το παράπαν ήδύνατο. Δεν λέγω οτι ήτο άνίκανος προς το είδος της φιλολογίας, ην μετέρχονται την σήμερον μετά τοσαύτης επιτυχίας, άλλ'α δυστυχώς κατά την εποχήν, περί ης πρόκειται, τα γράμματα είχαν εισέτι γόητρόν τι, η δε δυσχερεστέρα των τεχνών δεν είχε γείνει εισέτι το ευκολώτατον των επιτηδευμάτων. Ολίγα ετη βραδυτέρων ο Μαυρίκιος δεν ήθελε διστάσει, ήμεις δ' ήθέλωμεν έχει ένα έτι μέγαν συγγραφέα. Η εν καιρώ άφίξις είναι εν των μεγάλων του βίου μυστηρίων.

Μη γινώσκων τί ν' αποφασίση, ο Μαυρίκιος συνεβουλεύθη την εξαδέλφην του. Η δε νεάνις απεκρίθη·

— Διατί σπεύδεις; ουδέν επείγει. Είσαι εισέτι αδύνατος. Ανάλαβε τας δυνάμεις σου και τότε βλέπομεν. Αρκεί να αισθάνωμαι οτι είμαι υπό την προστασίαν σου, δεν ζητώ άλλο τίποτε. Μη ανησυχής, είμαι δυνατή και έχω θάρρος, θα εργασθώ δε ευχαρίστως υπέρ σου, έως ου δυνηθής να εργασθής συ υπέρ εμού μετά χαράς. Δεν έχω δίκαιον, αδελφέ;

Ο αναγνώστης έννοει οτι οί τοιοϋτοι λόγοι δεν ήδύναντο η να ερεθίσωσιν έτι μάλλον την υπερφάνειαν του Μαυρίκιου. Ιδού δε πως η τύχη η μάλλον ειπείν η θεία Πρόνοια, υπό την μορφήν της Μαγδαληνης, κατώρθωσε να φέρη τον νεανίαν επί της μόνης ανοικτής αυτώ όδοϋ.

[Επειτα συνέχεται]

ΕΛΙΖΑ Σ. ΣΟΡΤΕΟΡ.

ΕΝΤΟΜΟΦΑΓΑ ΦΥΤΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Έντομοφάγα, έντομοβόρα η σαρκοφάγα φυτά όνομάσθησαν ευάριθμά τινα φυτά, άνήκοντα εις διαφόρους οίκογενείας του φυτικού βασιλείου, επιτήδεια προς το συλλαμβάνειν δια των ιδιαιζόντως ώργανωμένων φύλλων των έντομα, διακρατείν αυτά, φονεύειν, διαλύειν είτα, και τέλος καταναλίσκειν ως τροφήν. Η περιέργος αυτη ιδιότης των φυτών τούτων παρετηρήθη και υπό

των βοτανικών του παρελθόντος αϊώνος, άλλ' απλώς παρετηρήθη το φαινόμενον και περιεγράφη, δεν έσπουδάσθη δε ακριβώς, ουτε έδόθη αυτώ η προσήκουσα σημασία και εξήγησις.

Τα έντομοφάγα φυτά, άνήκοντα πάντα εις οίκογενείας των τελειοτέρων φυτών, των φανερογάμων, δεν υπερβαίνουσι τα είκοσι γένη, άτινα και πάντα έσπουδάσθησαν κατά το μάλλον η ήττον ακριβώς. Μεταξύ των ασχοληθέντων δε εις την σπουδήν αυτών επιστημόνων την πρώτην θέσιν κατέχει ο διάσημος Δάρβιν, ο μετά της ιδιαιζούσης αυτώ διορατικότητος και επιμονής δεκαπενταετίας επί του περιέργου τούτου φαινομένου ασχοληθείς.

Πρίν η αναφέρωμεν περί της εν άφρονιά υπάρξεως τοιούτου τινός έντομοφάγου φυτού και παρ' ήμιν εν Ελλάδι, καθά άνεκοίνωσεν εν τω γερμανικω περιοδικω «Κόσμος» ο παρ' ήμιν βοτανικός κ. Χελδράιχ, θέλωμεν προσπαθήσει να δώσωμεν εξηγήσεις τινάς επί του φυσιολογικού τούτου φαινομένου, κατά τας παρατηρήσεις, ως έδημοσίευσεν ο Δάρβιν εν ιδίω συγγράμματι «Περί των έντομοφάγων φυτών». Προς τοϋτο ως λάβωμεν εν των φυτών τούτων, την Δροσεράν.

Το καλλιώνυμον τουτο φυτόν (ιδίως δε η *Drosera intermedia*) είνε τα μάλιστα διαδεδομένον εις τας πλείστας χώρας της γης, φύεται δε επί των έλωδών χωρίων άγεληδόν. Είνε φυτόν σμικρότατον, δεν έχει πρό της άνθήσεως κορμόν, τα δε φύλλα του είνε σμικρά, σπαθοειδή, δικτεταγμένα άστεροειδώς πλησίον της ρίζης. Εκ του μέσου των φύλλων περί το μέσον του θέρου αναπτύσσεται μίσχος τις λεπτοφυής, παράγων περί τα 4—8 λευκά άνθη. Το ιδιαιζόν δε παρά τω φυταρίω τούτω είσι τα φύλλα.

Ταυτα έχουσι χρώμα όφρονέρυθρον, ένεκα διαφόρων επ' αυτών ουτως έχρωσμένων τριχών και αδένων, επικαλυπτόντων πυκνώς την επιφάνειαν αυτών. Οί αδένες δε ουτοι επικαθήμενοι επί του άκρου λεπτοτάτων τριχών όμοιάζουσι προς καρφίδας σμικροτάτας έμπεπηγμένας άφθόνως επί της επιφανείας των φύλλων. Αί κεφαλαί των καρφίδων τούτων, ήτοι οί αδένες, εκκρίνουσιν υγρόν τι ιξώδες την υφήν, λάμπον εν τω φωτί του ήλιου, όπερ αναλυθέν χημικώς κατεδείχθη ως συνιστάμενον εξ όξος τινός και εξ έτέρου τινός υγρού αναλόγου τη ψήφινη του ανθρώπινου στομάχου. Πλήν της εκκρίσεως του υγρού τούτου έχουσιν οί αδένες και την ιδιότητα να απορρόφωσι διαλελυμένους άζωτούχους ουσίας.

Εάν θίξωμεν τους αδένες τούτους δια σώματος τινος παρατηρούμεν κίνησιν τινα και αισθητικότητα αυτών. Εν πρώτοις αλλοιούται το χρώμα του εν αυτοίς περιεχομένου υπερύθρου υγρού, κατά δεύτερον δε λόγον κάμπτονται οί

στειλσοί των τριχών των περί το χείλος προς το μέσον του φύλλου.

Περιμεινόμεν νυν να καθίση επί του φύλλου έντομόν τι οίονδήποτε· διότι τα έντομα, δελεάζόμενα υπό της λάμψεως των αδένων και ελαμβάνοντα αυτην ως νέκταρ, επικαθηνται επί των φύλλων τούτων, άλλ' αντι νέκταρος ανοίγεται τάφος εν τω βυθιζόμενα μάτην παλαίουςι κατά του θανάτου.

Εϋθύς άμα έντομόν τι επικαθήση, συγκολλώνται οί πόδες αυτού δια του ιξώδους υγρού των αδένων. Το έντομον άγωνιζόμενον να διαφύγη προσκολλάται και επί άλλων αδένων, ουτω δε μετά βραχύν χρόνον άδυνατεί να κινήθη από του μέσου μέρους των φύλλων και θνήσκει αποφρασσομένων των στομάτων των τραχειών του σώματος αυτού δι' ων άναπνέει. Συγχρόνως δε με την επιθανάτιον του έντόμου άγωνίαν, οί περί αυτό αδένες άρχονται κατά μικρόν καμπτόμενοι προς το μέσον του φύλλου και άπτονται του θνήσκοντος. Τούτους ακολουθοϋσιν οί περί τα χείλη του φύλλου, τέλος δε και αυτα ταυτα τα χείλη του φύλλου αναστρέφόμενα και συμπλησιάζοντα αλληλα, σχηματίζουσι το φύλλον εις είδος άσκου, έντός του όποιου προβάλλουσιν αδένες περιέχοντες πεψίνην, και έγκλείεται σώμα άζωτούχον, το τεθνεός έντομον.

Εν τω άσκιω τούτω το έντομον δια των βλενωδών των αδένων ούσιων διαλύεται, πλήν των αδιαλύτων συστατικών του σώματός του, το δε διαλυθέν υγρόν απορρόφώμενον, χρησιμεύει ως τροφή των φύλλων. Τέλος μετά την απορρόφησιν το φύλλον άπλοϋται, οί αδένες αναστηλϋνται, και ουτω επανέρχεται εις την πρώτην αυτού θέσιν.

Ο Δάρβιν εξετάσας και την ένέργειαν των φύλλων επί άλλων ούσιων εύρεν οτι και γάλα και ούρον και λεύκωμα ψών και σαρκία προσβάτου και χόνδρος και αυτα τα τεμάχια των όστων διελύοντο έντός των φύλλων δια του υγρού των αδένων.

Τοιαύτη είνε η περιγραφή του τρόπου δι' ου έν των έντομοφάγων φυτών, η Δροσερά, κατατρώγει τα έντομα. Πλήν όμως ταύτης και πολλά άλλα, ως ειπομεν, δια του αυτού η παραπλησίου τρόπου συλλαμβάνουσι τα έντομα οία π. χ. *Διόκη* η *μυόθηρ*.¹

Οϋτω δια των έρευνών του Δάρβιν αί γνώσεις της φυτολογίας περί των έντομοφάγων φυτών ανευρύθησαν, και ο ιδιαιζών τρόπος της τροφής αυτών κατά τας εξηγήσεις του Δάρβιν έγένετο δεκτός γενικώς παρ' όλων των βοτανικών.

Άλλ' ο Δάρβιν συνήθως δεν εργάζεται χάριν ξένων συμφερόντων. Αί ένασχολήσεις του επί

1. Έγχειρίδ. Φυσ. Ιστορίας. Εκ του γερμ. υπό Σ. Μηλιαράκη. Έκδ. β', σελ. 231.

των φυτών τούτων ετεινον προς αναζήτησιν νέων αποδείξεων υπέρ της θεωρίας της αναπτύξεως. Ούτω δὲ ἐξήγησε τὰς λεπτὰς διευθετήσεις της οργανώσεως των εντομοφάγων φυτών ως αναγκαίως αναπτυχθείσας κατὰ τὴν ἑλλειψιν ἀφρόνου ἀζωπούχου τροφῆς ἀπὸ τοῦ ἐδάφους, ὅτε τὰ διὰ της φυσικῆς διαλογῆς εὐθετα γενόμενα φύλλα των φυτῶν πρὸς σύλληψιν καὶ ἀπορρόφησιν των ἐντόμων ἀνεπλήρωσαν ταύτην. Ἐνεκα τούτου βλέπομεν αὐτὸν ἐπανειλημμένως τῆδε ἀνακρίσει ἐκφραζόμενον, ὅτι ἡ σύλληψις των ἐντόμων ὑπὸ των φυτῶν τούτων οὐ μόνον εἶνε ὠφέλιμος αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ ἀναγκαία, ὡς ἐκ τοῦ ἑλλειποῦς σχηματισμοῦ των ῥιζῶν των ἢ τοῦ ἑλλειποῦς εἰς τροφήν ἐκ βρώων ἐδάφους, ἐν ᾧ τὰ φυτὰ ταῦτα φύονται.

Κατὰ της ἐξηγηματικῆς ταύτης ιδέας ἐρρίφθησαν πολλὰ ἀντεγκλίσεις, μέχρι σήμερον δὲ αἱ πειραματικαὶ ἐρευναι καὶ αἱ συζητήσεις ἐξακολουθοῦσι. Μὴ σκοποῦντες νὰ μεταφέρωμεν τοὺς ἀναγνώστας της Ἑστίας ἐπὶ τοῦ πεδίου τούτου των ἐπιστημονικῶν μαχῶν παραθέτομεν μεταφρασιν της ἀνακοινώσεως τοῦ κ. Χελδράιχ της γραφείας ἀπὸ Μουζινίτης τοῦ ὅρου Κόρακος (ἐν Δωρίδι) τῇ 27 Ἰουλίου 1879.

«Τὸ νὰ μὴ ἀποτελῶσιν ἐξαιρέσειν τὰ ἐν Ἑλλάδι εἰς τὰς ἐγνωσμένας των ἐντομοφάγων οἰκογενείας ὑπαγόμενα εἶδη των φυτῶν ἦτο ἐπόμενον. Ἀλλ' ἔλειπον μέχρι τοῦδε ἄμεσαι τὸ γεγονός βεβαιῶσαι παρατηρήσεις. Τελευταῖον, κατὰ τὴν τοῦ ἔτους τούτου βοτανικὴν θερινὴν ὁδοιπορίαν μου ἐπὶ των ὁρέων της βορείας Ἑλλάδος κτύχησα νὰ κάμω ἀποτελεσματικὰς παρατηρήσεις εἰς τὸ φυτὸν ἐκ τοῦ γένους της Λιπόφυλλου (Pinguicula), τοῦ μόνου ἐκ των ἐν τῇ Ἑλληνικῇ χλωρίδι εὐρισκόμενων ἐντομοφάγων φυτῶν.

Τὸ φυτὸν τοῦτο εὗρον κατὰ τὸ ἀνώτερον ὄριον της χώρας των ἑλατῶν καὶ εἰς τὴν ἀνωτάτην ὑπάλπειον ζώνην τοῦ ὅρου Κόρακος, εἰς ὕψος 5,500-7000 ποδῶν ὑπὲρ τὴν θάλασσαν, ἐνθα τὸ φυτὸν φύεται ἐν ὑδρολοῖς καὶ ἐλώδεσι χωρίοις, καὶ ἐνθα ἡδυνήθη νὰ παρατηρήσω αὐτὸ ἐπανειλημμένως κατὰ τὴν ἐν τῷ ὄρει τούτῳ διατριβήν μου ἀπὸ της 24 μέχρι της 26 Ἰουλίου.

Τὰ ἄνθη τοῦ φυτοῦ τούτου εἰσὶν ὑπόλευκα, τὰ φύλλα λιπώδη (διὸ καὶ θεωρῶ αὐτὸ ὡς ποικιλίαν της Pinguicula hirtiflora (var. floribus pallidis) της ἀπαντώσεως ἐπὶ των ὁρέων της Πελοποννήσου, ἧς τὰ ἄνθη ἔχουσι χρῶμα ἀνοικτὸν κυανοῦν.

Ἐχει δὲ ἡ Λιπόφυλλος αὕτη τὴν φυσιογνωμίαν των λοιπῶν εἰδῶν τοῦ γένους τούτου, διὸ ὅπως καὶ ταῦτα, φέρει 6-10 ἐπιμήκη ἀμβλυκατάληκτα πρόσριζα φύλλα, κυκλῆδον διατεταγμένα, ἀφ' ὧν ἐκβλαστάνουσιν οἱ λεπτοφυέστατοι διπλάσιοι των φύλλων κατὰ τὸ μήκος ποδίσκοι των ἀνθῶν, 4-6 τὸν ἀριθμὸν.

Τὰ φύλλα της διακρίνονται διὰ τὸ ζωρὸν αὐτῶν ἀνοικτὸν ξανθοπράσινον χρῶμα. Ἐχουσι στίλβην λιπώδη, εἰσὶν ἱκανῶς παχέα, ἀλλὰ λεπτά καὶ μαλθακά. Ἡ ἐπιφάνεια αὕτη των φύλλων, ἰδίως δὲ των φυτῶν των παρὰ τὰ ὕδατα φουμένων ἀφρόνως, καὶ ἐχόντων βλάστησιν ὀργῶσαν, ἦτο κεκαλυμμένη ὑπὸ ἀπειρῶν πτωμάτων ἐντόμων. Πολλὰκις ἐμέτρησα μέχρι 40 τοιαῦτα ἔντομα ἐφ' ἑνὸς καὶ μόνου εὐμεγέθους φύλλου, καὶ πόρρωθεν δὲ αἱ ἀστροειδεῖς φυλλάδες θεωρούμεναι ἐφαίνοντο κατὰστικτοὶ ὑπὸ μελανῶν κηλίδων. Πρὸς τούτοις δὲ τὰ χεῖλη των φύλλων ἦσαν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον περικολλημένα. Καὶ ἀπὸ των φύλλων δὲ μικρῶν φυταρίων, ἀνανθῶν εἰσέτι, δὲν ἔλλειπον τὰ ζωάρια.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ ἐπὶ των φύλλων ἔντομα, ταῦτα ἀνῆκον εἰς διαφορώτατα εἶδη, εἶχον δὲ καὶ διαφορώτατον μέγεθος, ὡς ἐπεῖσθην μετὰ ἀκριβοῦς ἐρευνᾶν. Τινὰ ἦσαν εὐμεγέθη, ἔχοντα μήκος π. χ. μέχρις 7 χιλιοστομέτρων, ἀλλὰ τὰ πλεῖστα ἦσαν μικρότερα. Δυστυχῶς δὲν δύναμαι νὰ ὀρίσω καὶ τὰ εἶδη αὐτῶν ἀκριβέστερον· τοῦτο μόνον ἀναφέρω, ὅτι τὰ πλεῖστα εἰσὶν ἐκ των ἐνυδροβίων ἡμιπτέρων καὶ νευροπτέρων, συχνότατα, καθ' ἃ μοι φαίνεται, ἐν καταστάσει καμπτῶν, εἶτα ἐκ των διπτέρων, ὀλίγιστα δὲ καὶ ἐκ των κολεοπτέρων (ἰδίως μικροὶ σταφυλινίδαι). Τὰ πτώματα δὲ ταῦτα τὰ προσκεκολλημένα ἐπὶ των φύλλων διατηροῦνται εἰς διαφόρους βαθμούς. Τὰ μὲν εἰσὶ δὴλ. μᾶλλον, τὰ δὲ ἥττον διαβεβρωμένα καὶ διεφθαρμένα. Ἐνίοτε διέκρινα ἐπὶ των φύλλων σκέλη τινὰ μόνον ἐντόμων προσκεκολλημένα. Ταῦτα ἐναπομένουσι, ὡς φαίνεται, ὡς ἄπεπτα καὶ καταπίπτουσιν ἢ τυχαίως ῥίπτονται ὑπὸ τοῦ ἀνέμου. Καὶ εἰς τὰ ἀπεξηραμένα δὲ δείγματα, ἅτινα διατηρῶ, καταφαίνεται τοῦτο σαφέστατα, διὸ καὶ δύναται ταῦτα νὰ χρησιμεύσωσι ὡς μαρτύρια των εἰρημένων ἐντομολόγοι δ' ἐξ ἐπαγγέλματος θὰ δυνήθωσιν ἀναμφιβόλως νὰ ὀρίσωσι τὰ πλεῖστα εἶδη των συλλαμβανόμενων καὶ εἰς τὰ φύλλα προσκεκολλημένων ἐντόμων.

Ἡ Ἑλληνικὴ λοιπὸν Λιπόφυλλος τοῦ Κόρακος ἀνήκει πάντως εἰς τὰ κατ' ἐξοχὴν ἐντομοφάγα φυτὰ, μάλιστα δὲ δύναμαι νὰ ἰσχυρισθῶ εἰς τὰ ἀδυνατότατα.

ΣΠ. ΜΗΝΙΑΡΑΚΗΣ.

ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΤΗΣ ΜΗΛΟΥ

Οἱ ἀρχαιολόγοι καὶ οἱ περὶ τὴν μελέτην των ἀρχαίων τεχνῶν σπουδάζοντες δὲν ἡδυνήθησαν ἔτι νὰ ποφανθῶσιν ὀριστικῶς περὶ τοῦ ἀκριβοῦς χαρακτῆρος τοῦ θαυμασίου ἀγάλματος της Ἀφροδίτης, τοῦ ἀρίστου τούτου προϊόντος της ἑλληνικῆς καλλιτεχνίας, ὅπερ ἀνευρεθὲν ἡρωτηριασμένον ἀνευ χειρῶν, τῇ 1820 ἐν τῇ νήσῳ

Μήλῳ, ἵσταται νῦν ἀπὸ τοῦ 1834 ἐν τῷ ἐν Παριείοις Μουσείῳ τοῦ Λούβρου.

Τῶν ἀρχαιολογούντων τινὲς μὲν λέγουσιν ὅτι τὸ ἄγαλμα τοῦτο ἀνῆκεν εἰς τὸν ἐν τῇ Κνίδῳ της Καρίας ναὸν της Ἀφροδίτης, τινὲς δὲ ὅτι ἀνῆκεν εἰς τὴν νῆσον Κῶ. Ἀλλ' ἐὰν περὶ τούτου διαφωνοῦσιν, ὁμοφώνως ὁμῶς οἱ πάντες σχεδὸν ὁμολογοῦσιν ὅτι εἶνε ἔργον τοῦ Πραξιτέλους, ὅστις ὡς γνωστὸν μετὰ τοῦ Φειδίου ὑπῆρξεν ὁ μέγιστος των ἀγαλματοποιῶν της Ἑλλάδος. Ἀλλὰ δι' ὁποίας τινὸς φορᾶς των πραγμάτων κατήντησε τὸ ἀθάνατον τοῦτο μάρμαρον εἰς τὴν Μῆλον; Τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν ἐσαφηνίσθη ἐντελῶς. Πιθανὸν καλλιτέχνης τις ἢ ἕτερος εὐσεβὴς ἄνθρωπος ἐπιθυμῶν νὰ διασώσῃ της θεᾶς τὸ ὁμοίωμα ἀπὸ της ἐπαπειλούσης αὐτὸ διαρπαγῆς καὶ καταστροφῆς, παραλαβὼν αὐτὸ ἐκόμισεν εἰς τὴν νῆσον ταύτην μακρὰν παντὸς κινδύνου καὶ το ἔχωσεν ἐν τῇ γῇ ἢ μᾶλλον νικητῆς τις παρέλαβεν αὐτὸ μετ' ἄλλων λαφύρων καὶ ἔνεκα εἴτε ναυαγίου εἴτε ἄλλης τινὸς αἰτίας ῥιφθεὶς εἰς τὴν Μῆλον κατέλιπε καὶ αὐτὸ ἐκεῖ, βαθμὴδὸν δὲ κατεκαλύφθη ὑπὸ χωμάτων. Τοιαύτη τις εἶνε ἡ τύχη πλείστων ὅσων ἄλλων θαυμασίων της ἀρχαίας τέχνης, ἐκείνων τοῦλάχιστον, ἅτινα διέφυγον τὴν φθορὰν των δρώσεων καὶ της βαρβαρότητος.

Εἶνε δὲ τὸ ἄγαλμα ἐκ λαμπροτάτου παρίου μαρμάρου ἔχον ὕψος πλέον των δύο μέτρων. Τὸ ἄνω μέρος αὐτοῦ, ὁ κορμός, διασώζεται ἐν ἀρίστη καταστάσει, τὸ δὲ κατώτερον καλύπτεται ὑπὸ ποδῆρους ἐσθῆτος οὕτως ὥστε μόνον ὁ ἔτερος των ποδῶν φαίνεται. Ἐνεκα δὲ της στάσεως αὐτοῦ καὶ ἐκ τινων συντριμμάτων συνανευρεθέντων μετ' αὐτοῦ, εἰκάζουσιν οἱ ἀρχαιολόγοι ὅτι δὲν ἦτο ἀπομεμονωμένον, ἀλλ' ἀπέτελει μέρος μεγάλου τινὸς συμπλέγματος, ἀσπασθὲν ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ποτε δὲ ἤλπισαν ὅτι ἀνεῦρον τὰς ἑλλειπούσας χεῖρας; Ἀλλὰ δυστυχῶς πᾶσαι αἱ χεῖρες αἱ νομισθεῖσαι ὅτι ἀνῆκον εἰς αὐτό, δὲν προσαρμόζονται ἀκριβῶς, ὥστε νὰ εἴπῃ τις ἀσφαλῶς ὅτι ἔχει τέλος ἄρτιον τὸ ἀριστοτέχνημα τοῦ Πραξιτέλους.

Σουηδὸς τις, καλλιτέχνης ἄμα καὶ πεπαιδευμένος ἀνὴρ, Γέσκελ Σαλομᾶν, μέλος της ἐν Στοκχόλμῃ Ἀκαδημείας των Καλῶν Τεχνῶν, κατ' ὅρῳσε διὰ πολλῆς μελέτης νὰ ἀναπαραστήσῃ τὰ συμπλέγματα, ὧν πιθανῶς μέρος ἀπετέλει τὸ ἄγαλμα περὶ οὗ ὁ λόγος. Σειρὰ τριῶν καὶ τριάκοντα εἰκόνων, ληφθεισῶν ἐξ αὐθεντικῶν ἀρχαίων ἀγαλμάτων, παριστᾷ τὴν Ἀφροδίτην καθ' ἑκάστης αὐτῆς τὰς στάσεις καὶ θέσεις, ὥστε νὰ καταφαίνεται εὐκόλως ἡ ἀξία καὶ τὰ καθ' ἑκάστη αὐτῶν, ἔπειτα δὲ καὶ τὰ ἄλλα ἀγάλματα μεθ' ὧν πιθανῶς ἐκόσμη ἡ Ἀφροδίτη αὕτη τὸν ναόν, ἐν ᾧ ἀπελάμβανε τὴν λατρείαν καὶ τὸν θαυμασμὸν των ἀνθρώπων. Τὰς μελέτας του δὲ ταύ-

τας ἐξεθῆκεν ἐν τινι των συνεδρίων της Ἀκαδημείας καὶ ἐξέδωκεν ἐν ἰδίῳ πονήματι, ἐν ᾧ πλείστας ὅσας πολυτίμους πληροφορίας θὰ εὗρωσιν ὁ καλλιτέχνης, ὁ ἀρχαιολόγος καὶ ὁ ἱστορικός.

ΕΝ ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ ΤΟΥ Φ. ΣΟΥΛΙΕ

Ἡμέραν τινὰ ἄγνωστος εἰσελθὼν βιαίως εἰς τὴν ἐν Seau καταικίαν τοῦ Φρειδερίκου Σουλιέ καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς αὐτὸν χωρὶς νὰ ἀποκαλυφθῇ·

— Κύριε, τῷ λέγει μετ' ὀργῆς, ὀνομάζομαι ὑποκόμης de Fleury, μὲ εἰσήξατε ἐν τῷ δημοσιευμένῳ κατ' αὐτὰς μυθιστορηματικὰς ἀποδιδόντές μοι διαγωγὴν ταρχοποιοῦ. Πρέπει νὰ μοι δώσητε ἱκανοποίησιν, ἄλλως θέλω σᾶς καταμηνύσει.

Ὡς ἀπάντησιν πρὸς τοὺς λόγους τούτους ὁ διάσημος μυθιστοριογράφος, ἀπάρχατος καὶ γελῶν, ἔλαβεν ἀπὸ της τραπέζης τὸν κάλαμον καὶ ἐνέβαψεν αὐτὸν εἰς τὸ μελανοδοχεῖον· κατόπιν δὲ προσθέτων εἰς τὸ ὄνομα τοῦ προσώπου τοῦ μυθιστορηματῆς του ἐν ο καὶ ἐν t ἤλλαξεν αὐτὸ εἰς Fleuryot· ἀπευθυνόμενος δὲ πρὸς τὸν ἄγνωστον, «ἰδοὺ, εἶπε, κύριε, ὅ, τι δύναμαι νὰ πράξω πρὸς ἱκανοποίησίν σας.»

Ὁ ξένος ἀνέγνωσε καὶ ἀνεγνώρισεν ὅτι ἄληθως ἡ ἐπενοχθεῖσα διόρθωσις ἦτο ἡ καλλιτέρα πρὸς αὐτὸν ἱκανοποίησις· ὅθεν χαιρετίσας ἀνεχώρησεν εἰς Παριείους.

Δὲν παρέρχονται ὁκτὼ ἡμέραι, ἄλλη ἐπίσκεψις πρὸς τὸν Σουλιέ· τὴν φορὰν ταύτην ὁ παρυσιασθεὶς εἶνε κύριος ὑψηλοῦ ἀναστήματος, μελανεῖμων, ὅστις ἐφαίνετο κλαίων ἐξ ὀργῆς. Ἀποτεινόμενος δὲ ἀπειλητικῶς πρὸς τὸν Σουλιέ·

— Κύριε, λέγει, ὀνομάζομαι ὑποκόμης de Fleuryot. Μὲ καταστρέφετε, Κύριε, δυσφημοῦντές με ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ μυθιστορηματῆς σας! Ἄν δὲν ἀλλάξητε τὸ ὄνομα, μὲ φονεύετε.

Ὁ Σουλιέ ἔλαβε πάλιν τὸν κάλαμον καὶ ἤλλαξε τὸ ο εἰς e.

— Εἶσθε εὐχαριστήμενος, Κύριε; λέγει εἰς τὸν ἄγνωστον.

— Μάλιστα, Κύριε, λέγει εὐγνωμόνων ὁ κ. de Fleuryot.

Μετὰ τινὰς ἡμέρας ὁ Σουλιέ λαμβάνει τὴν ἐπομένην ἐπιστολήν:

Παρίσι, τὴν 1845

Φίλε καὶ εὐφυᾶ μυθιστοριογράφε, Καίτοι δὲν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς γνωρίζω οὐδὲ τὴν τύχην νὰ γνωρίζωμαι ὑφ' ὀνόμα, σᾶς παρακαλῶ οὐχ ἥττον νὰ δεχθῆτε τὰς εὐχαριστίας μου. Χάρis τῷ προσώπῳ τοῦ νέου μυθιστορηματῆς σας αἱ δυσκολίαι, αἱ ἐμποδίζουσαι τοὺς γάμους μου, ἐξέλιπον. Παρυσιάζετε ἐν αὐτῇ τὸν ὁμῶνυμόν μου τόσῳ διασκεδαστικόν καὶ θαρραλέον, ὥστε ἡ μνηστὴ μου νομίσασα ὅτι πρόκειται περὶ ἐμοῦ, δὲν ἀνέβαλεν ἐπὶ πλέον τὴν ἀπόφασίν της. Νυμφευόμεθα τὴν προσεχῇ Πέμπτην περὶ τῇ 11^ῃ της πρώτης ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἀγ. Θωμᾶ α'

Aquin. Συνεγίσσατε, παρακαλώ, τὴν καλωσύνην σας, λαμβάνοντες μέρος εἰς τὴν ἱεροτελεστείαν, ἐνθα θὰ ἔχω τὴν εὐχαρίστησιν νὰ σφίξω τὴν χεῖρά σας ἐκ καρδίας.
ὑποκόμης de Fleuryet.

Γνωμίαι καὶ σκέψεις ἠθικαὶ τοῦ δονκός

ΔΕ-ΛΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΩ

[Μετάφρασις Γ. Ζωγιοῦ.]

276.

Καθὼς ὑπὸ τοῦ ἀνέμου αἱ μὲν λαμπάδες σβέννυνται, αἱ δὲ φλόγες ἐξάπτονται, οὕτω καὶ ὑπὸ τῆς ἀπουσίας μαραινόνται μὲν οἱ ἔρωτες οἱ χαῦνοι, ἐκκαίονται δὲ οἱ σφοδροί.

277.

Αἱ γυναῖκες, καὶ μὴ ἀγαπῶσαι, πολλάκις νομίζουν ὅτι ἀγαπῶσιν. Αἱ πρὸς ἐπιτυχίαν ἐρωτικῆς δολοπλοκίας ἀσχολίαι αὐτῶν, ἡ ψυχικὴ αὐτῶν ταραχὴ, ἡν διεγείρουσιν αἱ φιλοφροσύναι, ἡ φυσικὴ ῥοπή πρὸς τὴν ἡδονήν, ἡν αἰσθάνονται ἀγαπῶμεναι, ἡ πρὸς ἀποποίησην τοῦ πρὸς αὐτὰς ἔρωτος ἀμνηχάνια πείθουσιν αὐτάς, ὅτι ἐρωτικῶς διάκεινται, ἐν ᾧ καθαυτὸ διαθρύπτονται.

278.

Πολλάκις δυσχεροῦμεθα κατὰ τῶν προζενητῶν, διότι σχεδὸν πάντοτε παραμελοῦσι τὸ συμφέρον τῶν φίλων αὐτῶν, ἐπιδιώκουσι δὲ μόνον τῆς μεσιτείας τὴν ἐπιτυχίαν, ἡν ὡς ἴδιον ἐκλαμβάνουσι κέρδος, νομίζοντες ὅτι τιμῶνται, ἂν εἰς πέρας φέρωσι τὸ ἐπιχειρήμα, ὅπερ ἀνέλαβον.

279.

Πολλάκις ὑπερβολικῶς ὁ ἄνθρωπος μεγαλύνει τὴν πρὸς αὐτὸν ἀγάπην τῶν φίλων αὐτοῦ, οὐχὶ χάριν εὐγνωμοσύνης, ἀλλὰ πρὸς ἔπαινον τῶν προτερημάτων αὐτοῦ.

280.

Πολλάκις μετὰ χαρὰς ὑποδεχόμεθα τοὺς ἐν τῷ κύκλῳ τοῦ κόσμου εἰσερχομένους, οὐχὶ δι' ἄλλον λόγον, εἰμὴ διότι φθονοῦμεν τοὺς ἐν αὐτῷ ἐγκατεστημένους.

281.

Φθονερὸν ἢ ὑπερηφάνεια. Πολλάκις ὅμως τῆς ὑπερηφανείας τὸ πάθος μετριάζει τὸν φθόνον.

282.

Ὑπάρχουσι σεσοφισμένα ψεύδη τοσοῦτον ἀκριβῶς τὴν ἀλήθειαν εἰκονίζοντα, ὥστε νομίζεται ἄκριτος ὁ τὸ πιστὸν αὐτῶν προσβάλλων.

283.

Δυσκόλως ὁ ἄνθρωπος σοφῶς ἐαυτὸν συμβουλεύει, ἀλλ' ἐπὶ δυσκολώτερον ὠφελεῖται ἐκ σοφῆς ἄλλου συμβουλῆς.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ζεῦχος νεονύμφων ἐν τῇ πανσελήνῳ τοῦ μέλιτος εὐρισκόμενον, διατρίβει πρὸ τριῶν ἡδὴ ἡμερῶν ἐν τινὶ πολίχνῳ τῆς Ἑλβετίας.

— Νὰ σὲ εἰπῶ, εἶπεν ὁ γαμβρὸς ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν θεράποντά του. Οἱ κάτοικοι ἐδῶ μᾶς παρατηροῦν ὡς ἐὰν εἴμεθα ἀξιοπερίεργα τέ-

ρακτα· δὲν σὲ παρήγγειλα νὰ μὴ εἴπῃς εἰς κά- νένα ὅτι εἴμεθα νεόνυμφοι, πρὸς ἀποφυγὴν ὁ- χληρῶν παρατηρήσεων;

— Νὰ ἰδῇς ἀφεντικῶς, ἐγὼ δὲν εἶπα τίποτε... μάλιστα ἐπειδὴ ἠθέλησαν νὰ μὲ ψαρεύσουν καὶ ἐκατάλαβα ἐγὼ τὸ νόημα τους, ἐκαίμην τὸν κουτὸ καὶ τοὺς εἶπα ὅλο τὸ ἐνάντιον, ὅτι δὲν εἶσθε ἀνδρόγυνο.

Ὁ φιλοχρήματος ὑπουργός... εἶπε πρὸς τὸν ζητήσαντα νὰ τὸν διορίσῃ εἰς θέσιν τινὰ καὶ προσφέροντα αὐτῷ ὑπὸ πᾶσαν μυστικότητά διςχιλίας δραχμὰς: Δός μου τριςχιλίας καὶ εἰπέ το εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

ΛΑΗΘΕΙΑΙ

* * * Ἐρ' ὅσον ἡ τοῦ ἀνθρώπου καρδιά ζητεῖ τὴν αἰτίαν τῶν δυστυχημάτων τῆς ἐκτὸς ἐαυτῆς, καὶ τὴν αἰτίαν τῆς χαρᾶς τῆς ἐν ἐαυτῇ, οὐδέποτε θὰ φημὸς ὁ συριγμὸς τοῦ οὐριότρυχος φθόνου.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἡ «Χρόνος» ἐδημοσίευσεν μακρὰν ἐπιστολὴν ἐκ Κοπεγχάγης περὶ τῆς δανικῆς αὐλῆς, ἐξ ἧς δημοσιεύομεν τὰ ἐπόμενα κατὰ τὴν μετὰφρασιν τῆς «Ἡμέρας»: Ἡ ἀφίξις τοῦ πρίγκηπος τοῦ Οὐαλίας συνεπλήρωσε τὴν ἐν τῷ μεγάρῳ τοῦ Βερνστῶρφ συνθηροισμένην βασιλικὴν οἰκογένειαν, κατέστησε δ' ἅμα λυπηροτέραν τὴν προσεχῆ διάλυσιν τῆς οἰκογενειακῆς ὁμηγύρεως. Ἡ μεγάλη δούκισσα Μαρία Φεδροβίνα, ἡ πριγκηπίσα Δάγμαρ, ὡς καλεῖται ἐτι ἐξ ἀγάπης ἐν τῇ χώρᾳ τῆς γεννησεώς της, ἀφίχθη πρώτη περὶ τὰ τέλη Ἰουνίου μετὰ πάντων τῶν τέκνων της, διέτριψε δ' ἐκτοτε ἐπὶ τρεῖς ὅλους μῆνας εἰς τὸν πάτριον οἶκον. Ἐν τούτῳ τῷ μεταξὺ ὁ συνοδεύων αὐτὴν ῥωσικὸς ἀπόστολος ἡγκυροβόλει εἰς τὸν λιμένα τῆς Κοπεγχάγης. Κατὰ τὰς ἀρχὰς Αὐγούστου ἦλθεν ἡ πριγκηπίσα τῆς Οὐαλίας μετὰ τῶν νεωτέρων αὐτῆς τέκνων, ἐγένετο δὲ δεκτὴ μεθ' οἶων ἡ νεωτέρα ἀδελφὴ της ἐκδηλώσεων ἀγάπης. Κατ' ἀρχὰς ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ βασίλισσα προὔτιθεντο νὰ ἐκλέξωσιν ὡς τόπον διαμονῆς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Φριδενσβόργου, κείμενα εἰς τὰ ἐνδότερα, ἐν μέσῳ τῶν μεγαλοπρεπῶν δασῶν τῆς Ζεελανδίας καὶ παρὰ τὰς ὄχθας τῆς γαληνιαίας λίμνης Ἑσρόμ. Τὰ ἀνάκτορα εἶναι εὐρύχωρα καὶ κομψῶς νῦν τρεπισμένα. Τὸ κεντρικὸν οἰκοδόμημα, αἱ δύο πτέρυγες καὶ τὰ διάφορα ἐξαρτήματα θὰ παρῆγον ἄνετα καταλύματα εἰς πάντας τοὺς περιμενομένους ξένους μετὰ πάντων τῶν πολυαριθμῶν ἀκολούθων καὶ ὑπηρετῶν. Ἀλλὰ τῇ ῥητῇ θελήσει τῶν δύο ἡγεμονίδων, αἵτινες ἀγαπῶσι τὸ Βερνστῶρφ καὶ τὰς μετ' αὐτοῦ συνδεομένας παιδικὰς καὶ νεανικὰς ἀναμνήσεις, τὸ ἀρχικὸν σχέδιον ἐγκατελείφθη καὶ ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια προετίμησε τὸ μικρὸν ἐκεῖνο θερινὸν μέγαρον,

ὑποβληθεῖσα εἰς τὰ ἀναπόφευκτα ἀτοπήματα λίαν στενοῦ καταλύματος. Καὶ ὁντως, τὸ Βερνστῶρφ εἶναι λίαν μετριόφρων διαμονή, ἥτις δὲν θὰ ἐπὶ ἡρκεῖ εἰς ὀψίπλουτόν τινα ἔμπορον τῆς Μαγχεστρίας. Τὸ δίστεγον λευκὸν κτίριον κεῖται μεμονωμένον ἐν μέσῳ θελκτικῶν ἄλσους, οὗ μικρὸν μόνον μέρος ἐπεφυλάχθη ὡς περίπατος εἰς τὴν βασιλικὴν οἰκογένειαν, τὸ δὲ λοιπὸν κεῖται ἀνοικτὸν εἰς τὸ δημόσιον. Οἱ παρὰ τὴν εἰσοδὸν δύο γιγαντιαῖοι σωματοφύλακες ἐτέθησαν ὡς ζῶντα σύμβολα τοῦ βασιλικοῦ ἀξιώματος καὶ οὐχὶ ὅπως ἀπομακρύνωσι τοὺς παρεισάκτους. Οἱ κίσκοι τινὲς κεκρυμένοι ἐν μέσῳ δένδρων παρέχουσιν ἀνεπαρκῆ καταλύματα εἰς τὴν ἀκολούθιαν. Ἐν αὐτῷ τῷ μεγάρῳ ὁ χώρος σπανίζει. Λέγεται ὅτι αἱ δύο ἡγεμονίδες ἐπέμειναν νὰ συμμερισθῶσι τὸν αὐτὸν κοιτῶνα, ὡς κατὰ τοὺς χρόνους τῆς παιδικῆς ἡλικίας, ὅτε ἀνετρέφοντο ὑπὸ τὰ ὄμματα φιλοστόργων γονέων ἐν οἷῳ λιτοτάτῳ, ἀνευ τῆς λαμπρότητος καὶ καὶ πολυτελείας, ἐν ᾗ βιοῦσι σήμερον. Οἱ νεαροὶ βλαστοὶ τῶν οἰκῶν τῆς Οὐαλίας καὶ τοῦ Ῥωμανῶφ ζῶσιν ἐν χώρῳ στενοτέρῳ ἢ ἐν τοῖς ἀνακτόροις τοῦ Μαρθβόρου καὶ τῶν χειμερινῶν ἀνακτόρων τῆς Πετροπόλεως, ἀλλὰ φαίνονται κατευχαραστημένοι ἐκ τῆς ἐνεστώσης ἀνέσεως καὶ ἐλευθερίας. Συμπαίζουσιν ὡς συνήθεις ἐξάδελφοι, καίπερ διαφόρους ὁμιλοῦντες γλώσσας, καὶ συζῶσι φιλικώτατα, ὡς καὶ μετὰ τῶν Δανῶν ἐξαδέλφων των, τῶν υἱῶν τοῦ βασιλικοῦ πρίγκηπος τῆς Δανίας. Ἀπὸ τοῦ Βερνστῶρφ ἀχρεῖ τοῦ Καρλοτενλούνδ, θερινῆς διατριβῆς τοῦ βασιλικοῦ πρίγκηπος, ὑπάρχει ἀπόστασις ὀλίγων χιλιόμετρων, καὶ ἡμέρα δὲν παρέρχεται χωρὶς ν' ἀνταλλαγῶσιν ἐπισκέψεις. Ὁ βασιλεὺς δίδει τὸν βραχίονα εἰς τὴν πριγκηπίσαν Ἀλεξάνδραν ἢ εἰς τὴν πριγκηπίσαν Δάγμαρ. Ἐμπροσθεν καὶ ὀπισθεν τοῦ πάππου τρέχει ὄμιλος εὐρώστων καὶ ῥοδοπαρείων παιδίων, παιζόντων, γελώντων, ἀπειθυνόντων ἐρωτήσεις περὶ πάντων. Ἡ ὅλη βασιλικὴ οἰκογένεια βαδίζει ἐπὶ τὸ ἀπλοϊκώτερον ὑπὸ τὴν σεδασιάν δένδροστοιχίαν τῶν φιλυρῶν, ἡν ἐφύτευsen ἐν ἔτει 1659 ὁ βασιλεὺς τῆς Σουηδίας Κάρολος Ι', ὅτε κατέκτησε σχεδὸν τὸ δανικὸν βασίλειον. Ἡ ὅλη ὁδὸς εἶναι ἐσπαρμένη δι' ἐπαύλεων εὐφρόνων οἰκογενειῶν τῆς Κοπεγχάγης. Ἀλλ' ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια, καίπερ πανταχοῦ χαίρετιζομένη εὐσεβάστως, οὐδαμοῦ ἐκτίθεται εἰς ὀχληρὰν περὶ ἐργεῖαν. Διὰ τοὺς μακροτέρους περιπάτους γίνεται χρῆσις μεγάλων τεθρίπων ἀμαξῶν, ἃς πληροῦσι θορυβώδη παιδία, πολλάκις δ' ἡνιοχεῖ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς. Ἐν γένει καθ' ἐκάστην βλέπει τις εἰκόνας εὐδαιμονεστάτου οἰκογενειακοῦ βίου. Ἡ βασίλισσα τῆς Δανίας ἠναγκάσθη δυστυχῶς νὰ ἐγκαταλίπῃ καὶ σύζυγον καὶ τέκνα καὶ ἐγγόνους, ὅπως ἀπέλθῃ εἰς Γερμάνειαν τῆς

Αὐστρίας, ἐνθα ἡ νεωτάτη αὐτῆς θυγάτηρ, δούκισσα τῆς Κουμβερλάνδης διατελεῖ εἰς ὠδίναν τοκετοῦ. Ἡ ἀφίξις τοῦ μεγάλου δονκός διαδόχου τῆς Ῥωσσίας οὐδόλως μετέβαλε τὸν ἐν Βερνστῶρφ βίον. Ἡ Αὐτοκρατορικὴ Ὑψηλότης συνεμορφώθη πληρέστατα πρὸς τὰς ἐξείς τῶν συγγενῶν. Ὁ μέγας δούξ προσπαθεῖ ν' ἀπαλλαγῇ, κατὰ τὸ ἐνόν, τῶν φροντίδων τῆς πολιτικῆς καὶ νὰ χρησιμοποίησῃ ὅ,τι κάλλιον τὰς διακοπὰς. Εἶναι τολμηρὸς κυνηγὸς καὶ τέσσαρας ἡμέρας ἀνὰ πᾶσαν ἐβδομάδα διέρχεται θηρεύων εἰς τὰ μεγαλοπρεπῆ βασιλικὰ δάση τῆς Ζεελανδίας. Πρὸ τινῶν ἡμερῶν ἐνεφανίσθη ἐν τινὶ ἐπιθεωρήσει φέρων τὴν ἐρυθρὰν στολὴν συνταγματάρχου τῆς δανικῆς φρουρᾶς, ἥτις ἀνεδείκνυε τὸ ἀνδρικὸν αὐτοῦ κάλλος. Ἀπὸ τοῦδε πιστὸν σύμτροπον εἰς τὰς κυνηγετικὰς ἐκδρομὰς θὰ ἔχῃ τὸν πρίγκηπα τῆς Οὐαλίας. Οἱ δύο σεπτοὶ συγγενεῖς φαίνονται διατελοῦντες ἀτομικῶς εἰς τρυφερωτάτας σχέσεις. Ὁ πρίγκηψ διωρίσθη ἐπίσης ἐπίτιμος συνταγματάρχης τῶν οὐσσάρων.

Τοιαύτη εἶνε ἡ καθ' ἡμᾶς ἐπίδοσις τῆς δημοσιεύσεως προγραμμάτων ἐταιριῶν, θεάτρων καὶ ἄλλων καταστημάτων, ὥστε ὑπὸ ἐκατομμυρίου τοιούτων καλύπτονται οἱ εἰς κόλλησιν προγραμμάτων προωρισμένοι τοῖχοι ἐν Παρισίοις. Τρία εἶδη προγραμμάτων ὑπάρχουσι· α' τὰ ἐπὶ φύλλων ἐκτετυπωμένα καὶ κολλώμενα ἐπὶ τῶν τοίχων· β' ζωγραφίαι ἐπὶ τοῦ τοίχου ἐξωγραφημέναι ἢ ἐπὶ ὑφάσματος καὶ ἐντὸς περιθωρίου· γ' ζωγραφίαι ἐπὶ ὑάλων ὀπισθεν φωτιζομένων. Ἐν Παρισίοις ὑπάρχουσι 358 τοῖχοι ὑπὸ τῆς ἀρχῆς προωρισμένοι εἰς κόλλησιν προγραμμάτων, 300 παραπήγματα, κίβκια ὀνομαζόμενα ἐν οἷς πωλοῦσιν ἐφημερίδας καὶ τὰ τοιαῦτα, 332 οὐρητήρια καὶ 150 στῦλοι χρησιμεύοντες εἰς κόλλησιν τῶν θεατρικῶν προγραμμάτων. Οἱ τοῖχοι δὲ ἐνοικιάζονται ἀναλόγως τῆς θέσεως· τοῖχος τις φέρ' εἰπεῖν ἐν κεντρικῇ τινὶ ὁδῷ ἐνοικιάζεται 2000 φρ. κατ' ἔτος, ἐν ᾧ ἄλλαχοῦ ἐν ἀποκέντρῳ τμήματι εἶνε ἄχρηστος. Τὰ κίβκια καὶ οἱ στῦλοι ἐνοικιάζονται κατ' ἔτος ὑπὸ τῆς πόλεως 50 φρ. ἕκαστον· τὸ δ' ἐνοίκιον τῶν οὐρητηρίων ποικίλλει μετὰξὺ 7,50 μέχρι 50 φράγκων κατὰ τὴν θέσιν... Ἐκ τούτων δὲ πάντων εἰσπράττονται κατ' ἔτος 35,000 φρ. Ἀλλ' ἡ πόλις τῶν Παρισίων δὲν ἐνοικιάζει ἀπ' εὐθείας εἰς τοὺς ιδιώτας, ἀλλὰ εἰς ἐργολάβους, οἵτινες ὑπεννοικιάζουσιν εἰς τοὺς ιδιώτας κατὰ μέτρον ἢ ὑπεκατόμετρον καὶ εἰσπράττουσι μέγιστα ποσά. Περὶζήτητα δὲ εἶνε τὰ κίβκια τῶν ἐφημεριδοπωλῶν· ἐλάχιστον δὲ μέρος τῆς ἐπιφανείας αὐτῶν διὰ ἐν πρόγραμμα ἐνοικιάζεται 30 φρ. τὸν μῆνα.

Ἡ χρῆσις τῶν προγραμμάτων ἦτο κοινὴ παρ' ἅπασιν τοῖς πεπολιτισμένοις λαοῖς τῆς ἀρχαιοῦς. Οἱ Ἕλληνας μετεχειρίζοντο τοιαῦτα

χρωματιστά ἢ γεγραμμένα ἐπὶ ξυλίνων πινάκων κινητῶν ἐπὶ ἄξονος. Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἐξωγράφουν τὰς ἀγγελίας των ἐπὶ τῶν λευκῶν τοίχων, ὧν τινες σώζονται ἐν Πομπηίᾳ. Βραδύτερον ἔγραψαν τὰς ἀγγελίας ἐπὶ περγαμηνῶν προσαρτωμένων εἰς στύλους. Τὸν Μεσαίωνα ἀντὶ τῶν ἐγγράφων προγραμμάτων μετεχειρίζοντο τὴν σάλπιγγα, ἀνέλαβον δὲ τὴν χρῆσιν τῶν ἐντύπων ἀγγελιῶν τὴν ΙΕ' ἐκατονταετηρίδα σὺν τῇ ἐφευρέσει τῆς τυπογραφίας. Ὑπάρχει διάταγμα Φραγκίσκου τοῦ Α' διατάσσοντος τῷ 1536 τὴν διὰ προγραμμάτων δημοσίευσιν τῶν κυβερνητικῶν πράξεων. Ὡς δὲ καὶ σήμερον ἐν Γαλλίᾳ, οὕτω καὶ τότε ἐξετυπύντο ἐπὶ λευκοῦ χάρτου τὰ τῆς κυβερνήσεως, τὰ δὲ τῶν ἰδιωτῶν προγράμματα ἐπὶ χρωματιστοῦ πάντοτε.

Τὰ θεατρικὰ προγράμματα ἐγένοντο κοινὰ μετὰ τὴν Γαλλικὴν Ἐπανάστασιν. Προότερον δὲ ἀνεπλήρουν αὐτὰ διὰ χαρτίου προσκολλημένου ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ θεάτρου, διὰ σάλπιγγος ἀνὰ τὰς ὁδοὺς, δι' εἰκόνων εἰκονίζουσῶν τὴν ὑπόθεσιν τοῦ θεάματος. Μετὰ δὲ τὸ τέλος τῆς παραστάσεως ἡθοποιοὶ προσερχόμενοι εἰς τὴν σκηνὴν ἔλεγον εἰς τοὺς θεατὰς τὸ περιεχόμενον τῆς προσεχοῦς παραστάσεως. Ἀλλ' οἱ καιροὶ ἔκτοτε μετεβλήθησαν καὶ τὰ θεάτρα δὲν μεταχειρίζονται μόνον τὰ ἀκίνητα προγράμματα, ἀλλ' ἔχουσι καὶ κινητὰ ἥτοι ζωντανά· ὑπάρχει ἐν ταῖς μεγάλαις πόλεσι τῆς Ἑσπερίας τὸ ἀνθρώπινον πρόγραμμα, ἄνθρωπος τουτέστι ἔχων ῥάβδον ἐξ ἧς κρέμαται πίδαξ περιέχων διὰ μεγάλων χαρακτήρων πληροφορίας περὶ τοῦ θεάτρου, περὶ τῆς παραστάσεως, περὶ τῶν ἡθοποιῶν κλπ. Ἄλλοι δὲ ἀντὶ νὰ ἐξαρτῶσι τοὺς πίνακας τούτους ἀπὸ ῥάβδου, ἐξαρτῶσιν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ τραχήλου των ἕνα ἔμπροσθεν καὶ ἕτερον ὀπίσθεν καὶ περιέρχονται εἰς τὰ κεντρικὰ μέρη τῆς πόλεως.

Ἡ καθ' ἡμᾶς αἰὼν βεβαίως εἶνε αἰὼν τεραστίων σχεδίων. Ἡ Ἐπίσημος Ἐφημερίς τῆς Γαλλίας ἀναγράφει ὡς ἐξῆς σχέδιόν τι περὶ ἰδρύσεως σιδηροδρομικῆς γραμμῆς διὰ τῆς αὐστραλικῆς ἡπείρου καὶ τοι αἱ εἰς τοῦτο δυσχερεῖαι φαίνονται ἀνυπέρβλητοι.

Τὰ ἐνδότατα τῆς Αὐστραλίας, λέγει ἡ προμνημονευθεῖσα ἐφημερίς, καλύπτονται κατὰ μέγα μέρος ὑπὸ ἐρήμων ἀμυγδαλῶν καὶ ἀνύδρων, καὶ περιβάλλονται ὑπὸ ζῆνης, ἔνθα τὸ ὕδωρ εἶνε ἀνισότατα διανενημένον καὶ μόλις ποὺ καὶ που εὐρίσκονται σπάνιαί τινες νομαὶ καὶ θάμνοι. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ταῦτα πάντα τὰ προσόντα ἡμιστὰ δύνανται νὰ ἐλκύσωσι τὴν προσοχὴν τῶν ἐπιχειρηματιῶν. Πλὴν δὲ τούτων ὑπάρχουσι πλεῖστα ὅσαι σειραὶ ὁρέων καὶ χεῖμαρροι βαθύτατοι κατὰ περιόδους πλημμυροῦντες, καὶ πρὸς ἐπίμετρον ἰθαγενεῖς ἄξενώτατοι καὶ τὰ μάλιστα μισάνθρωποι.

Ἀλλ' ἐνῶ οἱ κατὰ τοῦ σχεδίου τούτου διατείνονται ὅτι σιδηρόδρομος ἀπὸ Μελβούρνης ἢ Σίδνεϋ εἰς τὴν βορειοδυτικὴν κατ' εὐθείαν ἀκτὴν θὰ διήρχετο ἀπλῶς καὶ μόνον τὸ κενὸν καὶ τὴν ἐρημίαν, ἕτεροι μᾶλλον εὐέλπιδες βεβαιοῦσιν ὅτι αἱ ἔρημοι ἐκείναι ἐκτάσεις, αἵμα εἰσχωρήσαντος εἰς αὐτὰς τοῦ πολιτισμοῦ, θὰ ἔχουσι μέλλον λαμπρὸν καὶ ἐπιζήλον. Περιηγητῆς δέ τις ἐκ τῶν ἀρμολιωτάτων νὰ κρίνωσι περὶ τοῦ πράγματος, ὁ Κ. Λανδσβοροῦγος, διατείνεται λέγων ὅτι τὸ κέντρον τῆς αὐστραλικῆς ἡπείρου ἡμέραν τινὰ θὰ ἀκμάσῃ καὶ θὰ ἀνθίσῃ ὡς ῥόδον λαμπρὸν, ὁ ἄνθρωπος εἰσχωρήσας θὰ βελτιώσῃ τὴν γῆν, θὰ κατασκευασθῶσι δεξαμεναὶ τεχνηταί, διώρυχες πρὸς ἄρδευσιν, θὰ ἀνορυχθῶσιν ἀρτεσιανὰ φρέατα, θὰ προστατευθῶσι τὰ δάση καὶ οὕτω κατὰ πάντα θὰ βελτιωθῇ ἡ νῦν ἄξενος χώρα.

Ἐπειτα δὲ ὁ σιδηρόδρομος οὗτος θὰ ἔχῃ νὰ διατρέξῃ διάστημα βραχύτερον τοῦ ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις σιδηροδρόμου τοῦ Εἰρηνικοῦ ἀπὸ Νέας Ὑόρκης εἰς Ἀγίον Φραγκίσκον, καθ' ὅλον δὴλα δὴ τὸ πλάτος τῆς Ἀμερικῆς. Ἐχει δὲ ἡ γραμμὴ αὕτη μῆκος 3300 ἀγγλικῶν μιλίων, ἐν ᾧ ἡ ἐν Αὐστραλίᾳ σχεδιαζομένη θὰ ἔχῃ 2000 ἢ καὶ 1800 μόνον. Ὅτι δὲ μάλιστα γαργαλίζει τοὺς Αὐστραλοὺς εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου τούτου, εἶνε τὸ ὅτι δι' αὐτοῦ θὰ βραχυθῇ τὸ διάστημα τὸ χωρίζον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν πεπολιτισμένων χωρῶν τοῦ παλαιοῦ κόσμου, αἱ πρὸς τὴν Εὐρώπην σχέσεις αὐτῶν θὰ γείνωσι ταχύτεραι καὶ εὐκολώτερον, τέλος θὰ εἶνε τὸ πλήρωμα τῆς μετὰ τῶν ἡμετέρων χωρῶν συγκοινωνίας διὰ τῆς διώρυγος τοῦ Σουέζ.

Οἱ Αὐστραλοὶ κάλλιστα κατανοοῦσιν ὅτι στενότεραι ἐμπορικαὶ σχέσεις πρὸς τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀσίαν τὰ μάλιστα θὰ ὠφελήσωσιν αὐτοὺς, ὥσαύτως δὲ καὶ ἡ ἐνδελεχὴς σχέσις καὶ ἐπαφὴ αὐτῶν πρὸς τὸν ἡμέτερον πολιτισμὸν θὰ ἐπιδράσῃ σωτηρίως εἰς τὴν κοινωνικὴν καὶ πολιτικὴν αὐτῶν κατάστασιν.

Ἀλλ' ὅμως οὐχὶ πάντες μετὰ τῆς αὐτῆς προθυμίας ἤκουσαν τὰ περὶ τοῦ νέου τούτου σιδηροδρόμου, μάλιστα δὲ ἐν τῇ μεσημβρινῇ Νέᾳ Οὐαλίᾳ καὶ τῇ Βικτωρίᾳ, φοβούμενοι μὴ βλάβῃ τὸ ἐμπόριον τῆς Σίδνεϋ καὶ τῆς Μελβούρνης.

Εἰς ἈΝΑΓΝΩΣΤΗΣ

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Ἐάν κεντηθῇ τις ὑπὸ μυίας καὶ ἐπέλθῃ οἰδημα, ἕως οὗ ἔλθῃ ὁ ἰατρός· τρίβουμὲν τὸ προσβληθέν μέρος διὰ φλοιοῦ πορτοκαλλίου. Τὸ πτητικὸν ἔλαιον τὸ ἀπὸ τοῦ φλοιοῦ ἐκθλιβόμενον, ὅταν οὗτος τριφθῇ, ἀναχαιτίζει τὴν φλόγωσιν καὶ τὰ περαιτέρω δεινὰ.